ERASMUS + project 101134472/JOY21/08/2023

JOY IN SPORTS

ÇOCUKLAR VE GENÇLER İÇİN SPORDA KAPSAYICILIK ÖNERİLERİ VE UYGULAMA ADIMLARI

Çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerinde ayrımcılığı azaltmak ve spordan keyif almayı güçlendirmek için öneriler

Funded by the European Union. Views and options expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA).

Co-funded by the European Union

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Estonian Foundation of Sports Education and Information

ERASMUS+ PROJESİ 101134472/JOY 21/08/2023

ÇOCUKLAR VE GENÇLER İÇİN SPORDA KAPSAYICILIK ÖNERİLERİ VE UYGULAMA ADIMLARI

Çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerinde ayrımcılığı azaltmak ve spordan keyif almayı güçlendirmek için öneriler

İçindekiler

1. Yönetici Özeti **5**

1.1 Sorun . . . 5

1.2 JOY Kapsamında Denenen ve Geliştirilen Çalışmalar . . . 6

1.3 Temel Bulgular . . . 7

1.4 JOY'un Altı Uygulama Önerisi . . . 8

2. Avrupa'da Çocukların ve Gençlerin Spora Katılımı Nasıl Daha Kapsayıcı ve Keyifli Hâle Getirilebilir? **9**

2.1 Erişim Eşitsizliği, Ayrımcılık ve Dışlanma . . . 9

2.2 Zorbalık, Baskı, Ruhsal İyilik Hâli ve Sporu Bırakma . . . 9

2.3 Kendini Gruba Ait Hissetmek ve Spordan Keyif Almak Neden Temel Hedeflerdir? . . . 10

2.4 Çocukların ve Gençlerin Spor Faaliyetlerinde Ortak Sorumluluk . . . 11

3. JOY Projesi ve Kanıt Temeli **12**

3.1 JOY'un Amaçları ve Ortaklığı . . . 12

3.2 Birlikte Geliştirme Yöntemi . . . 12

3.3 Pilot Uygulamalar ve Hedef Gruplar . . . 13

3.4 Neler, Nasıl Değerlendirildi? . . . 13

3.5 Kanıtların Sınırlılıkları . . . 14

4. JOY'un Uygulamada İşe Yaradığını Gösterdiği Yaklaşımlar **15**

4.1 Sanat Temelli ve Yaratıcı Yaklaşımlar . . . 15

4.2 Olumlu ve Kapsayıcı Antrenörlük İlişkileri . . . 15

4.3 Yapıcı Geri Bildirim ve Sporcunun Söz Hakkı . . . 16

4.4 Psikolojik Dayanıklılık ve Ruhsal İyilik Hâli . . . 16

4.5 Akran Desteği ve Paylaşılan Liderlik: VIP Modeli . . . 17

4.6 Sporu Bırakmanın Önlenmesi ve Uzun Süreli Katılımın Güçlendirilmesi . . . 17

4.7 Antrenörün Kendi Uygulamalarını Değerlendirmesi ve Elektronik Değerlendirme Dosyası . . . 17

5. JOY'un Önerdiği Yaklaşım ve Kalıcı Uygulamalar **19**

5.1 Çocukların ve Gençlerin İhtiyaçlarını ve Haklarını Gözeten Spor . . . 19

5.2 Aidiyet, Kapsayıcılık ve Ayrımcılık Yapmama . . . 19

5.3 Antrenör Yeterliliği ve Hesap Verebilirlik . . . 20

5.4 Akran Katılımı ve Gençlerin Söz Hakkı . . . 20

5.5 Ruhsal İyilik Hâli ve Psikolojik Dayanıklılık . . . 20

5.6 Erişilebilir ve Ekonomik Olarak Karşılanabilir Katılım . . . 21

5.7 Kapsayıcılığın, Deneyimin ve Sporu Bırakmanın İzlenmesi . . . 21

6. JOY'un Sporun Yönetimine Yönelik Önerileri **23**

6.1 Öneri 1: Kamu ve Belediye Spor Finansmanını Kapsayıcılık ve Gençlerin İyilik Hâlini Gözeten Standartlarıyla İlişkilendirin

6.2 Öneri 2: JOY Yeterliliklerini Antrenör Eğitimi ve Belgelendirmeye Dâhil Edin . . . 25

6.3 Öneri 3: Kulüplerin Kapsayıcılık, Zorbalıkla Mücadele ve Sporu Bırakmayı Önleme Politikaları Oluşturmasını Sağlayın 26

6.4 Öneri 4: Gençlerin Söz Hakkını ve VIP Gibi Akran Destek Uygulamalarını Güçlendirin . . . 28

6.5 Öneri 5: Çocukların ve Gençlerin Spor Faaliyetlerinde Psikolojik Sağlığı, Olumlu Geri Bildirimi ve Dayanıklılığı Kalite Ölçütlerine Dâhil Edin . . . 29

6.6 Öneri 6: Yalnızca Performansı Değil; Katılımı, Aidiyeti, Kapsayıcılığı, İyilik Hâlini ve Devamlılığı Ölçün . . . 30

7. Öneriler Nasıl Uygulanabilir? **34**

7.1 Avrupa ve AB Düzeyi . . . 35

7.2 Ulusal Bakanlıklar ve Spor Kurumları . . . 36

7.3 Belediyeler ve Yerel Yönetimler . . . 36

7.4 Spor Federasyonları . . . 40

7.5 Spor Kulüpleri . . . 41

7.6 Antrenör Eğitimi Kuruluşları . . . 42

7.7 Önerilen Göstergeler ve İzleme Çerçevesi . . . 42

7.8 JOY Önerilerini Uygulama Planı 2026-2029 . . . 43

7.9 Yapılan Görüşmeler ve Uygulamaya Alınan Çalışmalar . . . 44

8. Ülkelere Göre Uygulama Seçenekleri ve Diğer Ülkelere Uyarlama **45**

8.1 Finlandiya . . . 45
8.2 Polonya . . . 46
8.3 Portekiz . . . 46
8.4 Türkiye . . . 47
8.5 Estonya . . . 47
8.6 Diğer Avrupa Bağlamlarına Aktarılabilirlik . . . 48

9. Proje Sonrasında Çalışmaların Sürdürülmesi ve Kalıcı Kullanım 49

9.1 Eğitim Paketi 2.0 ve Açık Kaynaklar . . . 49
9.2 İlgili Kurumlarla ve Karar Vericilerle Görüşmeler . . . 50
9.3 Avrupa Ağları ve Yaygınlaştırma . . . 50
9.4 Erasmus+ Desteği Sonrasında JOY'un Sürdürülmesi ve Yaygınlaştırılması . . . 51

10. Sonuç: Çocuklar ve Gençler İçin Daha Kapsayıcı Spor Ortamları 52

10.1 Güncel AB Politika Öncelikleriyle Uyum . . . 52
10.2 Sonuç: Çocuklar ve Gençler İçin Daha Kapsayıcı Spor Ortamları . . . 52

Kaynaklar 55

Ek 1 - Belediyeler İçin Uygulama Kontrol Listesi 59

Ek 2 - Spor Kulüpleri ve Federasyonlar İçin Uygulama Kontrol Listesi 61

Ek 3 - Önerilen Göstergeler 64

Ek 4 - Görüşmeler, Tanıtım Çalışmaları ve Kullanıma İlişkin Kayıtlar 67

Proje Geneli Kanıt Durumu 31.10.2026 . . . 72

JOY Konsorsiyumu Hakkında 74

01

Yönetici Özeti

1.1 Sorun

Spor; çocukların fiziksel sağlığına, psikolojik iyilik hâline, sosyal gelişimine ve aidiyet duygusuna önemli katkılar sağlayabilir. Spora katılım arkadaşlıklar kurabilir, öz güveni güçlendirebilir, sosyal becerileri geliştirebilir; iş birliğini, sorumluluğu ve psikolojik dayanıklılığı öğrenmek için anlamlı fırsatlar sunabilir. Ancak her çocuk bu yararları kendiliğinden deneyimleyemez.

Avrupa'da çocuklar ve gençler organize spora anlamlı katılımı zorlaştıran farklı engellerle karşılaşır. Engellilik, sosyoekonomik koşullar, cinsiyet, etnik veya kültürel köken, göç deneyimi, algılanan beceri, beden algısı, maliyet, erişilebilirlik ve kulüp ya da takımın sosyal ortamı bunlar arasındadır. Zorbalık, ırkçılık, ayrımcılık, hoşgörüsüzlük ve dışlanma spor deneyimini zayıflatabilir; uzaklaşmaya ve sonunda sporu bırakmaya yol açabilir. JOY'un ilk başvurusunda bu nedenle katılım fırsatlarındaki eşitsizlik ve yetersiz kapsayıcılık uygulamaları temel sorunlar olarak belirlenmiştir.

Mesele yalnızca çocukların **spora erişimi değil,** spor **ortamına girdikten sonra yaşadıkları deneyimin niteliğidir.**

Bir çocuk kulübe kayıtlı olduğu hâlde kendisini grubun dışında hissedebilir. Genç bir sporcu düzenli antrenman yaparken sürekli performans baskısı, hata yapma korkusu veya kararlara katılma fırsatının sınırlılığıyla karşılaşabilir. Fiziksel olarak katılabilecek bir çocuk; ekonomik, sosyal, kültürel ya da erişilebilirlikle ilgili engeller yaşayabilir. Kapsayıcı bir ortam oluşturmak isteyen bir antrenör de zorbalığa, çeşitliliğe, duygusal güçlüklere ve farklı ihtiyaçlara yanıt vermek için gerekli uygulama araçlarından veya eğitimden yoksun olabilir.

JOY; katılımın, kapsayıcılığın, **aidiyetin, iyilik hâlinin ve keyfin bağlantılı olduğu görüşünden hareket** eder. Kendilerini güvende, saygı görmüş, yeterli ve başkalarıyla bağlantılı hisseden genç sporcuların spora devam etmesi daha olasıdır. Eğitim Paketi 2.0 bu nedenle uzun süreli katılımı salt performans konusu olarak değil; özerklik, yeterlilik, ilişkiler, öğrenme iklimi, maliyet, erişilebilirlik ve uygun beklentiler dâhil çocuğu çevreleyen ortamın sonucu olarak ele alır.

Bu durum kamu kurumları, federasyonlar ve kulüpler için şu soruyu gündeme getirir: Çocukların ve gençlerin **spor faaliyetleri, herkesin katılımını ve spordan keyif almasını temel kalite ölçütleri hâline getirecek biçimde nasıl düzenlenebilir?**

Bu öneri ve uygulama rehberi bu soruya yanıt vermektedir.

JOY'un önerdiği temel değişim, yalnızca katılımı finanse etmekten nitelikli katılıma yatırım yapmaya geçiştir. Erişim önemlidir; ancak çocuk anlamlı biçimde katılamıyor, kendisini güvende hissedemiyor, görüş bildiremiyor veya spora devam edemiyorsa erişim tek başına yeterli değildir.

Temel öneri açıktır: Kapsayıcılık yalnızca beklenmemeli, kaynakla desteklenmelidir. Daha büyük engellerle karşılaşan gençlere ulaşan ve devamlılıklarını sağlayan kulüp ve antrenörler tanınmalı, uygulama desteği ve uygun olduğunda ek kaynak almalıdır.

1.2 JOY Kapsamında Denenen ve Geliştirilen Çalışmalar

Erasmus+ JOY in SPORTS **- Avrupa'daki Spor Kulüplerinde Kapsayıcılığı ve Neşeyi Güçlendirme projesi; çocuk sporunda kapsayıcılığı, heyecanı ve neşeyi artırmak,** antrenör-çocuk ve çocuk-çocuk etkileşimlerine dayalı uygulamalarla katılımı teşvik etmek için oluşturulmuştur. Bu rehberde çocukların ve gençlerin spor faaliyetleri denildiğinde, kulüplerde ve benzeri ortamlarda katıldıkları antrenmanlar, oyunlar, yarışmalar ve diğer düzenli spor etkinlikleri kastedilmektedir.

Projenin temel yeniliği; sanat temelli yöntemleri, fiziksel aktiviteyi, **olumlu öğrenme yaklaşımlarını, akran desteğini ve antrenörlerin kendi uygulamalarını değerlendirmesini çocukların ve gençlerin** günlük spor faaliyetleriyle birleştirmesidir.

Proje beş iş paketinden oluşmuştur. WP2, WP3 ve WP4; kanıt ve birlikte geliştirmeden uygulamalı denemelere, ardından nihai eğitim kaynağına uzanan kesintisiz bir gelişim yolu oluşturmuştur.

WP2 - Hazırlık kapsamında kapsayıcı spor ve sanat temelli uygulamalar haritalandırılmıştır. Ortaklar kapsayıcılığı geliştiren yaklaşımları incelemiş, fiziksel egzersiz ile sanat yöntemlerinin birleşimini araştırmış, pilotlara uygun yöntemleri seçmiş ve ilk Antrenör Eğitim Paketi CEP 1.0'ı geliştirmiştir. Katılımcı spor ortamlarında zorbalık ve ayrımcı davranışlara ilişkin başlangıç durumu da belirlenmiştir. Birlikte geliştirme, yöntemlerin yalnızca kuramsal olarak değil, kulüpler ve son kullanıcılarla diyalog içinde seçilmesini amaçlamıştır.

Erasmus+ başvurusu bu süreci; görüşme, anket ve çalıştaylarla mevcut durumun anlaşılması, prototip geliştirme ve pilot uygulama, ardından son kullanıcılarla değerlendirme ve iyileştirme şeklinde açıklamaktadır.

WP3 - Uygulama kapsamında spor ve sanat etkinlikleri, çocukların ve gençlerin katıldığı gerçek spor ortamlarında birlikte denenmiştir. Katılımcı ülkelerde farklı spor dallarını ve grupları içeren yaklaşık 30 deneme uygulaması planlanmıştır. Farklı cinsiyetlerden, engeli olan ve olmayan, farklı sosyoekonomik ve kültürel geçmişlere sahip çocukların katılımı amaçlanmıştır.

Pilot aşama Eğitim Paketi 1.0 ile 2.0 arasında önemli bir köprü oluşturmuştur. Etkinlikler yalnızca uygulanmamış; öğrenilenlerin yaklaşımı iyileştirmesi için katılımcı deneyimleri ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Nisan 2026 itibarıyla tüm ortak ülkelerde pilot ve değerlendirmelerin tamamlandığı bildirilmiş, nihai WP3 raporu da yayımlanmıştır. Proje sitesi, pilotlarda yüksek katılım ve devamlılık, olumlu

duygusal katılım ve takıma aidiyet bildirmektedir. Finlandiya ve Polonya ortak değerlendirme için ek nihai kanıt sağlamıştır.

WP4 - Antrenör Eğitim Paketi, deneyimleri ve öğrenilenleri kapsamlı bir uygulama kaynağına dönüştürmüştür. Pilotlardan sonra ortaklar pedagojik ilkelerde uzlaşmak, bağlamsal ve kültürel farklılıkları kapsamak, kendi uygulamalarını değerlendirme araçları geliştirmek ve Eğitim Paketi 2.0'ı tamamlamak için çalışmıştır. Antrenörler, takım liderleri, gönüllüler ve gençlik çalışanlarına yönelik kaynak, www.joyinsports.com üzerinden proje dillerinde sunulmaktadır.

Eğitim Paketi 2.0; sanat temelli pedagoji, pozitif psikoloji, antrenör-sporcu ilişkileri, motivasyon ve yapıcı geri bildirim, VIP modeliyle akran desteği, dayanıklılık, ruhsal iyilik hâli, antrenörlerin kendi uygulamalarını değerlendirmesi, sporu bırakmayı önleme ve kapsamlı uygulamalı JOY etkinliklerini birleştirir.

JOY böylece bir etkinlik grubundan fazlasını geliştirmiştir. Çocukların **katılabildiği, kendisini ait hissettiği, öğrenip kendisini ifade edebildiği ve katılımını sürdürebildiği spor ortamları için bir uygulama modeli oluşturmuştur.**

1.3 Temel Bulgular

JOY deneyimi, yalnızca bireysel davranışlar değil, ilişkiler ve çocuğu çevreleyen ortam da ele alındığında çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerine daha kapsayıcı biçimde katılabildiğine işaret etmektedir.

WP2-WP4 çalışmalarından tekrar eden bazı dersler çıkmaktadır.

İlk **olarak aidiyet** önemlidir. Kabul, güven ve takım arkadaşlarıyla ve antrenörlerle olumlu ilişkiler yaşayan gençler katılıma daha isteklidir. Eğitim Paketi, bağ kurmayı ve olumlu antrenör-sporcu ilişkilerini devamlılık için önemli koşullar olarak tanımlar.

İkinci **olarak yaratıcılık, katılıma ve iletişime ek bir yol sunabilir. Sanat** temelli yöntemler geleneksel performans alıştırmalarının dışında etkileşime olanak tanır. Hareket, doğaçlama, ritim, rol oynama, görseller ve ortak yaratıcı etkinlikler, kendini ifadeyi ve takım arkadaşlarıyla farklı etkileşimleri destekleyebilir. Proje sitesi, WP3'te Forum Tiyatro dâhil sanat-fiziksel aktivite birleşimlerinin denendiğini bildirmektedir.

Üçüncü **olarak antrenörlük etkileşiminin niteliği** merkezîdir. Geri bildirim, iletişim ve duygusal iklim, hatanın öğrenme fırsatı mı yoksa uzaklaşma nedeni mi olacağını etkiler. Eğitim Paketi 2.0; kişiyi davranış veya performanstan ayırmayı, çaba ve niyeti tanımayı, açık yönlendirmeyi, sporcunun düşünmesine ve etkin rol almasına fırsat vermeyi teşvik eder.

Dördüncü **olarak gençler birbirini destekleyebilir.** VIP akran destek modeli, kapsayıcılık sorumluluğunu antrenörün ötesine taşır. VIP'ler yeni katılanları karşılayabilir, arkadaşlarını cesaretlendirebilir, rutinleri açıklayabilir ve gençlerle yetişkinler arasında köprü kurabilir.

Beşinci **olarak dayanıklılık, yalnızca baskıya katlanmak değildir.** JOY bunu stresi tanıma, aksiliklerden toparlanma, duyguları düzenleme ve anlamlı etkinliğe devam etme kapasitesi olarak ele alır. Bu, kısmen antrenör ve akranların oluşturduğu ortama bağlıdır.

Son **olarak uzun süreli katılım yapısal engellere dikkat** gerektirir. Maliyet, erişilebilirlik, zaman yükümlülükleri, spor türü ve gençlerden beklentiler katılımı etkiler. Kapsayıcılık politikası bireysel tutumlarla birlikte kurumsal koşulları da kapsamalıdır.

İlk ve raporlanan WP3 bulguları bu ilkelerle uyumludur. Proje sitesi Türkiye, Portekiz ve Estonya pilotlarında takım çalışması, iletişim, yaratıcı ifade ve aidiyete ilişkin olumlu deneyimler bildirmektedir. Sonraki birleştirilmiş raporlar ülkeler genelinde yüksek katılım, takıma aidiyet ve olumlu duygusal katılım belirtmektedir.

Bulgular yine de Bölüm 3'teki yöntemsel sınırlar içinde yorumlanmalıdır. Kurumlar için çıkarılabilecek en güçlü sonuç, tek bir etkinliğin belirli bir psikolojik sonuca neden olduğu değil; kapsayıcı, ilişki odaklı **ve antrenörlerin kendi uygulamalarını değerlendirdiği ortamların katılımı, aidiyeti ve olumlu spor deneyimlerini destekleyen koşullar sunduğudur.**

1.4 JOY'un Altı Uygulama Önerisi

JOY deneyimi, altı temel uygulama önerisini ortaya koymaktadır.

01

Kamu finansmanı ve kamu spor tesislerine erişim; kapsayıcılık, çocukların iyilik hâli ve ayrımcılık yapmama standartlarıyla ilişkilendirilmeli; hakkaniyetli kapsayıcılığın daha güç olduğu koşullarda çalışan kulüplere ek destek verilmelidir.

02

Antrenör eğitimi ve sürekli mesleki gelişim; kapsayıcılık, yapıcı geri bildirim, sporcunun söz hakkı, olumlu ilişkiler, ruhsal iyilik hâli, dayanıklılık ve yaratıcı katılım yaklaşımlarını içermelidir.

03

Çocuklara ve gençlere spor imkânı sunan kuruluşlar, yalnızca kişisel iyi niyete dayanmamalıdır. Herkesin katılımını destekleyen, zorbalıkla mücadele eden ve sporu bırakmayı önleyen açık uygulamalar oluşturmalıdır.

04

Çocuklara ve gençlere, JOY VIP yaklaşımı gibi yapılandırılmış akran destek mekanizmalarıyla spor ortamlarını şekillendirme fırsatları verilmelidir.

05

Çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerinde teknik gelişim ve yarışma başarısıyla birlikte psikolojik sağlık, kendini gruba ait hissetme ve duygusal güvenlik de kalite göstergesi sayılmalıdır.

06

Spor kuruluşları ve kamu kurumları, kararları çocukların deneyimlerine dayandırmak için katılımı, aidiyeti, devamlılığı, erişilebilirliği ve dışlanmayı izlemelidir.

Bu öneriler; çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerinin finansmanı, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesinde herkesin katılımını gözeten bir sistem sunmaktadır. Bölüm 5 ve 6'da ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

02

Avrupa'da Çocukların ve Gençlerin Spora Katılımı Nasıl Daha Kapsayıcı ve Keyifli Hâle Getirilebilir?

2.1 Erişim Eşitsizliği, Ayrımcılık ve Dışlanma

Avrupa'da çocukların ve gençlerin birlikte spor yapması, farklı kökenlerden çocukları buluşturabilir. Ancak spora katılım fırsatları ve yaşanan deneyimler herkes için eşit değildir.

JOY'un ilk gerekçesi; engelli, azınlık veya göçmen kökenli ve düşük sosyoekonomik koşullardaki çocukların engellerini vurgulamıştır. Irkçılık, zorbalık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlük de sporun kapsayıcı potansiyelini sınırlayan engeller olarak tanınmıştır.

Dışlanma farklı düzeylerde ortaya çıkabilir.

Maliyet, **ulaşım, erişilemeyen** tesisler, esnek olmayan saatler veya sınırlı spor seçenekleri katılımı zorlaştırdığında yapısal dışlanma oluşur.

Çocuk ortamda **bulunduğu hâlde** akranları veya yetişkinler tarafından kabul edildiğini ya da değer gördüğünü hissetmiyorsa sosyal dışlanma söz konusudur.

Kalıp yargılar, **ırkçılık, cinsiyetçilik, engellilere** karşı ayrımcılık, zorbalık veya kimin spora doğal olarak uygun olduğuna ilişkin varsayımlar kültürel ve davranışsal dışlanma yaratabilir.

Bu nedenle kayıt sayısını artırmak, kapsayıcılığı değerlendirmek için yeterli değildir. Karar vericiler ve spor kuruluşları; gençlerin anlamlı biçimde katılıp katılamadığını, kabul gördüğünü hissedip hissetmediğini ve devam etmek için gerçekçi fırsatlara sahip olup olmadığını da incelemelidir.

JOY yaklaşımı bu nedenle spora erişimin yanında aidiyet duygusuna da önem verir.

2.2 Zorbalık, Baskı, Ruhsal İyilik Hâli ve Sporu Bırakma

Sporu bırakma nadiren tek bir etkenle açıklanır.

İlişkiler, algılanan yeterlilik, keyif, diğer zaman talepleri, maliyet, olumsuz sosyal deneyimler ve aşırı baskı zaman içinde etkileşebilir. Eğitim Paketi 2.0, bırakmayı antrenörlerin, kulüplerin, ebeveynlerin ve akranların eylemini gerektiren çok boyutlu bir sorun olarak ele alır.

Gençler yalnızca performansla tanımlanmadan kendilerini yeterli hissetme fırsatlarına ihtiyaç duyar. Uygun güçlükler, yapıcı geri bildirim, gerçekçi beklentiler ve hataların kişisel değerlerini tehdit etmediği destekleyici ilişki ve ortamlar gereklidir.

Baskı, çocukların ve gençlerin yarışmalara katıldığı spor ortamlarında özellikle önemlidir. Yarışma özünde olumsuz değildir; JOY da yarışmaya karşı değildir. Amaç, başarısızlık korkusunun, kaygının veya dış beklentilerin çocukların kendilerini iyi hissetmesini ve spora katılımını sürekli zayıflatmasını önlemektir.

JOY materyalleri dayanıklılığın kaygı ve duyguları bastırmak olmadığını vurgular. Gençler stres tepkilerini tanımayı ve zor durumlarla baş etmeyi öğrenebilir. Antrenörler hataları normalleştirerek, baskıyı açıkça konuşarak, deneme, yanılma ve tekrar deneme için psikolojik güvenlik sağlayarak destek olabilir.

Antrenörlerle görüşmelerde yarışma kaygısı da uygulamaya ilişkin bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Bu konudaki JOY materyalleri kaygıyı kişisel zayıflık saymak yerine sporcuların stresi anlamasına ve tepkilerini düzenlemesine yardımcı olacak yaklaşımlar içerir.

Sporu bırakmayı önlemek, yalnızca bireysel motivasyonla ilgili görülmemelidir. Çocuklara ve gençlere sunulan spor faaliyetlerinin niteliğini geliştirme çalışmalarının bir parçası olmalıdır.

2.3 Kendini Gruba Ait Hissetmek ve Spordan Keyif Almak Neden Temel Hedeflerdir?

Neşe, sporun her zaman kolay ve eğlenceli olması, çaba gerektirmemesi şeklinde anlaşılabilir. JOY'un yaklaşımı bu değildir.

Gençler güçlük, yarışma, hayal kırıklığı, hata ve üzüntü yaşarken sporla temelde olumlu ilişki sürdürebilir. Önemli olan, bu süreçte saygınlıklarını, etkin rollerini, bağlarını ve aidiyetlerini koruyabilmeleridir.

Bu anlamda neşe, katılımın niteliğine ilişkin önemli bir göstergedir. JOY yaklaşımında aidiyet, anlamlı biçimde zorlanma, olumlu ilişkiler, etkin katılım, kendini ifade etme ve psikolojik güvenlik bir araya geldiğinde ortaya çıkar.

Sürekli aşağılanma, dışlanma veya korku yaşayan çocuk kayıtlı kalsa bile katılımın sosyal değeri zayıflar. Güçlüklerle birlikte güven, arkadaşlık, öğrenme ve takdir deneyimleyen çocukların sporla sürdürülebilir ilişki geliştirmesi daha olasıdır.

Aidiyet, takım listesinde yer almaktan fazlasıdır: kabul edildiğini, tanındığını ve grubun yaşamına dâhil olduğunu hissetmektir.

Eğitim Paketi 2.0 bu deneyimleri merkeze alır. JOY'un keyif ve katılımı, öz güven ve dayanıklılığı, odaklanma ve öğrenmeyi, aidiyet ve kapsayıcılığı, uzun süreli katılımı desteklemeyi amaçladığını belirtir.

Karar vericiler, katılım istatistiklerini katılımın niteliğine ilişkin sorularla **tamamlamalıdır.**

Çocukların ve gençlerin ihtiyaçlarına yanıt veren bir spor sistemi aşağıdaki soruları yanıtlayabilmelidir:

“Kaç çocuk katılıyor?”, “Kimler katılıyor?”, “Kimler sporu bırakıyor?”, “Kimler kendisini ait hissediyor?”, “Kimler sürekli engellerle karşılaşıyor?” ve “Genç sporcular saygı gördüğünü ve dinlendiğini hissediyor mu?”

Bunlar geçerli politika ve kalite güvencesi sorularıdır. JOY'un yaklaşımı şöyle açıklanabilir: Erişim, spora başlamayı mümkün kılar; kapsayıcılık, katılımı anlamlı kılar; aidiyet, sporu kişinin kendisine ait hissettiği bir ortama dönüştürür. Devamlılık ise ortamın gençlere sporda kalmak için nedenler ve fırsatlar sunup sunmadığını gösterir.

2.4 Çocukların ve Gençlerin Spor Faaliyetlerinde Ortak Sorumluluk

Kapsayıcılık yalnızca bireysel antrenörlere bırakılamaz.

Antrenörler günlük spor ortamını güçlü biçimde etkiler; ancak çalışma koşullarını kuruluşlar ve politikalar şekillendirir.

Belediyeler ve yerel yönetimler; finansman, tesisler, satın alma düzenlemeleri, hibeler ve kulüp ortaklıkları yoluyla erişimi etkiler. Böylece kamu desteğine ilişkin kararlara sosyal kapsayıcılık ve çocuk odaklı ölçütler ekleyebilirler. İlk JOY başvurusu da kapsayıcılığı geliştiren yöntemlerin belediye standartlarına alınmasını öngörmüştür.

Federasyonlar kuralları, akreditasyonu, kulüp gelişimini ve antrenör eğitimini etkiler; güvenli ve kapsayıcı antrenörlük için ortak beklentiler koyabilir.

Kulüpler ilkeleri günlük uygulamaya çevirir. Yönetim; katılımı, maliyetleri, ebeveyn iletişimini, zorbalık süreçlerini, yeni katılanların karşılanmasını ve sorunlara yanıtı etkiler.

Antrenör eğitimi kuruluşları, teknik öğretimin yanında çocuklarla çalışmanın ilişkisel, eğitsel ve psikososyal sorumluluklarına hazırlığı belirler.

VIP'ler ve diğer akran liderleri dâhil gençler; güvenli, yaşa uygun karşılama, geri bildirim ve ortak liderlik fırsatları verildiğinde takım kültürüne katkı sağlar.

Ebeveynler de erişimi ve devamlılığı etkiler. Maliyet, ulaşım, ekipman, zaman ve aile yükümlülükleriyle ilgili engelleri bilirler. Çocukların yarışmayı sağlıklı bir gelişim fırsatı olarak mı, yoksa zararlı bir baskı olarak mı deneyimleyeceğini de etkileyebilirler.

Dolayısıyla politika sorunu sistemseldir.

JOY, herkesin katılımının yalnızca istekli antrenörlere bağlı kalmamasını önerir. Bu yaklaşım, çocuklara ve gençlere sunulan spor **hizmetlerinin kurallarına ve günlük uygulamalarına yerleşmelidir.**

03

JOY Projesi ve Kanıt Temeli

3.1 JOY'un Amaçları ve Ortaklığı

JOY in SPORTS, spor kulüplerinde kapsayıcılığı ve neşeyi güçlendirme amacıyla Avrupa iş birliği projesi olarak oluşturulmuştur.

Birbiriyle bağlantılı dört amaç belirlenmiştir: sanatla fiziksel aktiviteyi birleştiren uygulanabilir yöntemler geliştirmek; çocuklarla ve gençlerle spor alanında çalışanların bilgi ve becerilerini artırmak; sporu bırakmayı azaltırken katılımı ve devamlılığı desteklemek; spor kuruluşları, kulüpler, sporcular, çocuklar, ebeveynler ve diğer ilgili kişi ve kurumlar arasındaki ilişkileri güçlendirmek.

Erasmus+ başvurusu, yaklaşımın farklı spor ve kültür ortamlarında gelişebilmesi için farklı Avrupa ülkeleri ve kuruluş türlerinden ortakların iş birliğini planlamıştır.

Bu ulusötesi nitelik önemlidir. Tek bir kulüp kültürü veya ulusal modelin her yerde aynen uygulanacağı varsayılmamıştır. Ortakların, ulusal, kültürel ve kurumsal bağlama uyarlanabilen ortak ilkeleri belirlemesi beklenmiştir.

3.2 Birlikte Geliştirme Yöntemi

Birlikte geliştirme JOY sürecinin merkezindedir.

Müdahaleyi ayrı tasarlayıp sonradan kulüplere sunmak yerine haritalandırma, danışma, pilot, değerlendirme ve iyileştirme aşamaları izlenmiştir.

WP2 bu temeli oluşturmuştur.

Mevcut kapsayıcılık ve sanat uygulamaları incelenip tartışılmıştır. Fiziksel egzersizlerle sanat yöntemlerinin birleşimleri araştırılmış; ilk Antrenör Eğitim Paketi 1.0 için yöntemler seçilmiştir. Hazırlığa zorbalık ve ayrımcı davranışlara ilişkin başlangıç değerlendirmesi de eklenmiştir.

Başvuruya göre birlikte geliştirme; tartışma, görüşme, anket ve çalıştaylarla mevcut durumu anlamayla başlar; ilk yöntemlerin geliştirilmesi, kulüpler ve ilgili kişi ve kurumlarla pilot uygulamalar, değerlendirme ve iyileştirmeyle sürer.

Yöntemin politika açısından iki avantajı vardır.

İlki, antrenörleri ve genç sporcuları yalnızca müdahale alıcısı değil, bilgi kaynağı olarak tanımasıdır.

İkincisi, nihai kaynakların gerçek antrenörlük ortamlarında kullanılabilme olasılığını artırmasıdır.

WP4 aynı ilkeyi sürdürmüştür. Bir proje çalıştayı pedagojik ilkeleri belirlemeye, ortak fikir geliştirmeye ve Eğitim Paketi 2.0'ın kapsayıcılık, erişilebilirlik ve uygulama etkililiğini yansıtmasına odaklanmıştır.

3.3 Pilot Uygulamalar ve Hedef Gruplar

WP3, JOY yaklaşımının başlıca uygulamalı deneme ortamını sağlamıştır.

Pilotlar beş ortak ülkede, Finlandiya, Polonya, Portekiz, Türkiye ve Estonya'da uygulanmıştır. 450 kişilik hedef aşılarak 519 çocuk ve genç oyuncuya ulaşılmıştır. Futbol, basketbol, hentbol, buz hokeyi, ragbi, voleybol, karate ve dans dâhil farklı dallar kapsanmıştır.

Pilot seçiminde spor türü, cinsiyet, beceri ve engellilik çeşitliliğinin yansıtılması; farklı çocuk ve genç gruplarının katılması amaçlanmıştır.

Pilotlarda Eğitim Paketi 1.0'dan seçilen sanat temelli ve neşe odaklı etkinlikler sporla bütünleştirilmiştir.

Finlandiya'da TuTo Kaptanlık Okulu'ndaki Forum **Tiyatro uygulaması** açıklayıcı bir örnektir. Forum Tiyatro, izleyiciyi senaryoya müdahale edebilen, alternatif tepkileri deneyen ve sosyal durumlara farklı çözümler arayan etkin katılımcıya dönüştürür. JOY'da genç kaptanlık ve akran liderliğiyle ilişkilendirilmiş, VIP modelinin akran desteği anlayışını tamamlamıştır.

Türkiye, Portekiz ve Estonya pilotlarında takım ruhu, yaratıcı ifade, iletişim ve aidiyete ilişkin olumlu deneyimler bildirilmiştir. Finlandiya ve Polonya kalan kanıtları tamamlamış; 2026'da tüm ülkelerde değerlendirmenin tamamlandığı açıklanmıştır.

Bağlam çeşitliliği, JOY ilkelerinin katı bir program yerine uyarlanabileceğini gösterdiğinden politika aktarımı açısından önemlidir.

3.4 Neler, Nasıl Değerlendirildi?

JOY değerlendirmesi nicel ve nitel bilgileri birlikte kullanmıştır.

Tasarım; zorbalık ve ayrımcı davranışlara ilişkin başlangıç verisini, katılımcı geri bildirimini, görüşme ve anketleri, pilot öncesi-sonrası değerlendirmeyi içermiştir.

İlk Erasmus+ hedeflerinde katılım, devamlılık, sporu bırakma, kapsayıcılık, sağlık ve iyilik hâli göstergeleri de tanımlanmıştır.

Proje raporlarına göre değerlendirmeler katılım, motivasyon, takım ruhu, aidiyet ve duygusal katılım deneyimlerini incelemiştir. Yayımlanan WP3 raporu, pilotlarda antrenör ve katılımcılardan alınan geri bildirimi özetler. Antrenörler JOY etkinliklerini genellikle ilgi çekici, uyarlanabilir; takım

çalışmasını, iletişimi ve olumlu antrenman iklimini destekleyici bulmuştur. Yönergelerin ve yaş gruplarına uyarlamanın geliştirilmesi fırsatlarını da belirlemişlerdir.

Nihai WP3 raporlama aşaması bu materyali ülkeler genelinde birleştirir.

Değerlendirmenin iki amacı olduğu anlaşılmalıdır.

Sonuç odaklı **amaç,** pilot deneyimlerin olumlu değişim veya algılarla ilişkisini anlamaktır.

Gelişim odaklı **amaç, hangi** yaklaşımların Eğitim Paketi 2.0'a alınacak veya geliştirilecek kadar yararlı, uygulanabilir ve kabul edilebilir olduğunu belirlemektir.

Geliştirmeye yönelik amaç, JOY için özellikle önemlidir. Proje, değerlendirme çalışmasının yanında bir eğitim ve uygulama geliştirme girişimidir.

3.5 Kanıtların Sınırlılıkları

JOY kanıtları şeffaf biçimde sunulmalıdır.

Pilotlar Avrupa'nın farklı ortamlarında değerli uygulama kanıtları sunar; ancak her olumlu değişim doğrudan nedensellik kanıtı olarak gösterilmemelidir.

Katılımcılar ulusal temsili örneklemlerden seçilmiş olmayabilir; kulüplerin kurumsal ve kültürel bağlamı farklıdır, uygulamalar yerelde uyarlanmıştır ve bazı göstergeler katılımcı veya antrenör algılarına dayanır. Aidiyet ve neşe gibi deneyimler ayrıca etkileşen birçok etkenden etkilenir.

Bu nedenle en güçlü sonuçlar, tek bir müdahalenin kesin **nedensel etkilerinden çok uygulanabilirlik, kabul edilebilirlik,** tekrarlayan örüntüler ve umut verici uygulamalarla ilgilidir.

Yayımlanan WP3 raporu pilotların erişimini doğrular ve farklı sporlardaki olumlu antrenör geri bildirimlerini özetler. Ancak açık rapor, nedenselliği veya ayrımcılık ve bırakmada uzun vadeli azalmayı gösterecek ülke ayrıntıları, istatistiksel etki büyüklükleri ve yeterli yöntem bilgisi sunmaz. Bulgular öncelikle uygulanabilirliğin ve cesaret verici katılımcı-antrenör deneyimlerinin kanıtı olarak sunulmalıdır. Açıklık ve şeffaflık için şu ayrım yapılmalıdır:

Proje hedefleri; gözlenen çıktılar; katılımcıların bildirdiği deneyimler; ölçülen değişimler ve bu bulgulardan makul olarak çıkarılabilen sonuçlar.

Bu şeffaflık, politika savını zayıflatmak yerine güçlendirir. Güvenilir kanıt, nelerin bilindiğini ve hangi konuların araştırılması gerektiğini açıkça belirtir.

04

JOY'un Uygulamada İşe Yaradığını Gösterdiği Yaklaşımlar

4.1 Sanat Temelli ve Yaratıcı Yaklaşımlar

JOY'un ayırt edici katkısı, sanat temelli yaklaşımları çocukların ve gençlerin spor faaliyetleriyle birleştirmesidir.

Amaç sporun yerini sanatın alması değil; spor içinde etkileşim, öğrenme ve ifade için ek yollar sunmaktır.

Ritim, hareket, doğaçlama, öykü anlatma, rol oynama, görseller ve ortak yaratıcılık dikkati geçici olarak geleneksel spor hiyerarşilerinden uzaklaştırabilir. En hızlı veya güçlü olmayan çocuk bir fikirle katkı verebilir, doğaçlamayı yönetebilir ya da yaratıcı grup problemini çözebilir.

Eğitim Paketi 2.0 gençleri etkin öğrenenler ve üreticiler olarak tanımlar; açık yapılar içinde oyunla keşfi, açık uçlu etkinlikleri, doğaçlamayı ve düşünmeyi teşvik eder. Bu pedagojik değişimde antrenör yapı ve güvenlikten sorumlu kalırken öğrenmeyi de kolaylaştırır.

WP3 bulguları yaratıcı ve iş birlikçi JOY etkinliklerinin farklı spor ve antrenman ortamlarına katılabildiğini gösterir. Antrenörler iletişim, iş birliği, motivasyon ve genel ortamda gelişme bildirmiştir. Geri bildirim, düzenli uygulamaya aktarımda açık yönergelerin ve yaşa uygun uyarlamanın önemini de vurgular.

Politika açısından yaratıcı pedagoji, sporun sosyal ve ilişkisel boyutlarını geliştiren geçerli bir antrenörlük aracı sayılmalıdır.

4.2 Olumlu ve Kapsayıcı Antrenörlük İlişkileri

Çocuğun günlük spor deneyimini antrenör kadar doğrudan şekillendiren az sayıda kişi ve kurum vardır.

JOY bu nedenle antrenör-sporcu ilişkisini kapsayıcılığın temel bileşeni sayar.

Etkili ilişki liderliği; saygı, iletişim, güven ve ihtiyaçlara duyarlılıkla birleştirir. Gençlere açık beklenti ve sınırlar gerekir; ancak yetişkinlerin onları yalnızca performans gösteren sporcu değil, gelişen bireyler olarak tanıdığını da hissetmelidirler.

Eğitim Paketi 2.0, ilişkilerin motivasyon, güven, öğrenme ve iyilik hâlini etkilediğini belirtir. Güçlü ilişkiler güven, bağlılık, iş birliği ve ortak anlayış içerir.

Bu, standartları düşürmek anlamına gelmez.

Olumlu antrenörlük de yüksek beklentiler içerebilir. Sporcular zorlanabilir, hataları düzeltilebilir ve gelişmeye teşvik edilebilir. Önemli olan, düzeltmenin sporcunun kişisel değerini zedelemeden davranışına veya eylemine yönelmesidir.

Karar vericiler ve federasyonlar için temel mesaj şudur: **İlişkisel yeterlilik, antrenörlük yeterliliğidir.**

4.3 Yapıcı Geri Bildirim ve Sporcunun Söz Hakkı

Geri bildirim en sık antrenör-sporcu etkileşimlerinden biridir; güven veya güvensizlik yaratmada güçlü bir fırsattır.

JOY açık, belirli ve öğrenme odaklı geri bildirimi teşvik eder.

Sporcu ne olduğunu, neyin gelişebileceğini ve sonra ne deneyebileceğini anlamalıdır. Antrenörler, neyi amaçladığını veya etkinlikte ne fark ettiğini sorarak düşünmeye davet edebilir.

Bu, sporcunun etkin rolünü destekler.

Söz hakkı geri bildirimin ötesindedir. Gençler fikir sunabilmeli, etkinlikleri değerlendirebilmeli, takım deneyimini tartışabilmeli ve kaygılarını iletebilmelidir.

Çocuklara söz hakkı vermek yetişkinlerin koruma ve liderlik sorumluluğunu devretmek değildir. Gençlerin kendi deneyimlerine ilişkin doğrudan bilgisini tanımak ve bunu antrenörlük ve kulüp kararlarını iyileştirmede kullanmaktır.

4.4 Psikolojik Dayanıklılık ve Ruhsal İyilik Hâli

JOY, psikolojik dayanıklılığı duyguları bastırmak veya “zihinsel sertlik” göstermek yerine geliştirilebilir bir kapasite olarak ele alır.

Spor kaçınılmaz olarak stres içerir: yarışma, hata, seçilme kararları, zor antrenmanlar, belirsizlik ve hayal kırıklığı.

Sağlıklı gelişim, destekleyici ilişkiler ve baş etme stratejilerine erişimle birlikte yönetilebilir güçlüklerle karşılaşmayı gerektirir.

Eğitim Paketi 2.0 dayanıklılığı stres tepkilerini tanıma, sinir sistemini düzenleme, destekleyici iç konuşma ve zihinsel imgelemeyle ilişkilendirir. Antrenörlerin, gençlerin zor anları güvenle yaşaması, konuşması ve toparlanması için koşullar oluşturduğunu vurgular.

Uygun eğitim ve yönlendirme yolları sağlanmadan ruhsal iyilik hâli, antrenörlere yüklenen ek bir sorumluluğa dönüşmemelidir. Antrenörlerden ruh sağlığı uzmanlarının yerini almaları beklenmez.

Antrenörlerin rolü; iyilik hâlini destekleyen bir ortam oluşturmak, uyarı işaretlerini tanımak ve ek desteğin ne zaman gerektiğini bilmektir.

4.5 Akran Desteği ve Paylaşılan Liderlik: VIP Modeli

Akranlar sporun davetkâr mı dışlayıcı mı hissedildiğini güçlü biçimde etkiler.

JOY VIP modeli, genç sporculara yapılandırılmış akran destek rolü vererek bunu doğrudan ele alır.

VIP'ler yeni katılanları karşılayabilir, arkadaşlarını cesaretlendirebilir, hataları normalleştirebilir, rutinlerin anlaşılmasını sağlayabilir ve gençlerle antrenörlerin iletişimini güçlendirebilir.

Model liderlik kavramını da genişletir.

Liderliği kalıcı bir kaptanla veya en yüksek performansı gösteren sporcuyla sınırlamak yerine, sorumlulukların dönüşümlü paylaşılması daha fazla gence takımın sosyal işleyişine katkı fırsatı sunar. Bu nedenle VIP yaklaşımı, akran desteğinin yanında yapılandırılmış genç katılımı ve paylaşılan liderlik modeli olarak da sunulmalıdır.

Yaklaşım Finlandiya'daki Kaptanlık Okulu ve Forum Tiyatro çalışmalarında geliştirilmiş; akran liderliğinin zor sosyal durumları araştıran katılımcı yöntemlerle birleşebildiği gösterilmiştir.

Akran destek sistemleri politika ve kulüp gelişiminde genç katılımını görünür ve yapılandırılmış kılmanın uygulanabilir yoludur.

4.6 Sporu Bırakmanın Önlenmesi ve Uzun Süreli Katılımın Güçlendirilmesi

Bırakmayı önlemek, gençleri sporda kalmaya ikna etmekten fazlasını gerektirir.

Kuruluşlar, katılımın gerçekçi ve anlamlı kalmasını etkileyen koşulları incelemelidir.

Eğitim Paketi 2.0 geniş bir etken grubu belirler: özerklik, algılanan yeterlilik, bağ kurma, öğrenme iklimi, spor-diğer yükümlülükler dengesi, maliyet, beklentiler, değerler, antrenör ve akran ilişkileri, ebeveyn desteği, erişilebilirlik, sunulan spor türü ve düzeyinin çeşitliliği.

Bu, politika açısından özellikle önemlidir.

Bırakmanın bazı nedenleri yalnızca antrenör iletişimini iyileştirmekle çözülmez. Yüksek ücretler, uygunsuz saatler, erişilemeyen tesisler veya tek bir yarışma yoluna aşırı vurgu kurumsal karar gerektirir.

JOY bu nedenle spora devamlılık için tüm ortamı birlikte değerlendiren bir yaklaşımı destekler.

4.7 Antrenörün Kendi Uygulamalarını Değerlendirmesi ve Elektronik Değerlendirme Dosyası

İyi antrenörlük deneyim kadar düşünme ve değerlendirmeyle gelişir.

JOY elektronik değerlendirme dosyası, antrenörleri uygulamadaki durumlara dönerek tekrar eden örüntüleri incelemeye teşvik eder. Farklı geri bildirimlere verilen tepkiler, etkin katılım veya geri çekilme anları, güveni güçlendiren ve zayıflatan etkenler ve kendi tepkilerinin grup iklimine etkisi düşünülebilir.

Böylece antrenörün kendi deneyimlerini değerlendirmesi, sürekli mesleki öğrenmenin bir parçasına dönüşür.

Amaç, antrenörleri gözetlemek veya bireysel olarak değerlendirmek değildir. Kendi uygulamalarını değerlendirme, çoğu zaman fark edilmeden alınan kararları görünür kılar ve deneyimlerden sistematik biçimde öğrenmeyi destekler.

WP4, kendi uygulamalarını değerlendirme yaklaşımının parçası olarak elektronik değerlendirme dosyalarını geliştirmeyi açıkça içermiştir.

Politika düzeyinde antrenör gelişimi belge alınca bitmemelidir. Sürekli değerlendirme, akran öğrenmesi ve mesleki destek modern çocuklarla ve gençlerle antrenörlük kalite sisteminin parçası olmalıdır.

05

JOY'un Önerdiği Yaklaşım ve Kalıcı Uygulamalar

JOY'un temel politika dersi; kapsayıcılığın tek etkinlik, antrenör veya farkındalık kampanyasıyla sağlanamayacağıdır.

Birbirini destekleyen kişi, kurum ve uygulamalardan **oluşan bir ekosistem gereklidir.**

JOY; çocuk deneyimlerini antrenörlük uygulaması, kulüp yapısı, federasyon standartları ve kamu politikasıyla birleştiren çerçeve önerir.

Çerçeve yedi boyuta dayanır.

5.1 Çocukların ve Gençlerin İhtiyaçlarını ve Haklarını Gözeten Spor

Çocuklara ve gençlere yönelik spor faaliyetleri, öncelikle onların ihtiyaçlarına, gelişimine ve haklarına hizmet etmelidir.

Fiziksel ve duygusal güvenlikleri, saygınlıkları, gelişimleri ve ayrımcılık olmadan katılma hakları kurumsal ve politik kararlara yön vermelidir.

Çocuk odaklı yaklaşım, beklentilerden veya performans gelişiminden vazgeçmek değildir. Sportif hedeflerin, çocukların gelişim ihtiyaçlarına saygı gösteren sınırlar içinde izlenmesidir.

Erasmus+ başvurusu JOY'u çocuk haklarıyla ilişkilendirmiş, gönüllü katılımı ve her çocuğun birey olarak tanınmasını taahhüt etmiştir.

Hak temelli yaklaşım yalnızca etkinlik sunmayı değil, çocukların bunlara adil ve güvenli erişmesini, katılmasını ve etki edebilmesini sorgular.

5.2 Aidiyet, Kapsayıcılık ve Ayrımcılık Yapmama

Kapsayıcılık günlük uygulamada görünür olmalıdır.

Ayrımcılık karşıtı politikalar gereklidir; ancak yazılı politika tek başına aidiyet yaratmaz.

Kuruluşlar yeni katılanları nasıl karşıladığını, zorbalığı nasıl ele aldığını, farklı ihtiyaçlara nasıl uyum sağladığını ve olumlu akran ilişkilerini nasıl oluşturduğunu gösterebilmelidir.

JOY aidiyeti bilinçli desteklenmesi gereken bir sonuç olarak konumlandırır.

Bu, çeşitliliği tanımayı ve tüm gençlerin aynı spor yoluna ihtiyaç duyduğu veya bunu istediği varsayımından kaçınmayı içerir.

Kapsayıcı spor politikası, ayrımcılık yapmama **gereklerini aidiyet ve** nitelikli **katılıma ilişkin olumlu beklentilerle birleştirmelidir.**

5.3 Antrenör Yeterliliği ve Hesap Verebilirlik

Antrenörler yetki ve güven konumundadır.

Çocuklarla ve gençlerle çalışırken teknik uzmanlık tek başına yeterli değildir.

JOY temelli yeterlilik çerçevesi; iletişim, olumlu ilişki kurma, yapıcı geri bildirim, kapsayıcılık, sporcunun söz hakkı, duygusal ihtiyaçları tanıma, dayanıklılık desteği ve etkinlikleri farklı gruplara uyarlamayı içerir.

Hesap verebilirlik, düzenleyici olduğu kadar gelişimi destekleyen bir nitelik de taşımalıdır.

Kuruluşlar karmaşık kapsayıcılık sorunlarını desteksiz gönüllülere yüklemek yerine eğitim, mentorluk, değerlendirme araçları ve açık süreçler sunmalıdır.

WP4 Eğitim Paketi bu gelişime doğrudan katkı sunan uygulama materyali sağlar.

5.4 Akran Katılımı ve Gençlerin Söz Hakkı

Çocuklar sporun sosyal yaşamını şekillendiren katılımcılar olarak tanınmalıdır.

Söz hakkı; antrenmanda düşünme, takım tartışması, sporcu anketi, kulüp yönetimine danışma ve yapılandırılmış akran rolleri gibi farklı düzeylerde işler.

VIP modeli uygulanabilir bir örnektir.

Politika, çocuk koruma ve kurumsal kararlarda yetişkin sorumluluğunu açık tutarak bu katılımı teşvik etmelidir.

Amaç, dışlanmayı çözme sorumluluğunu gençlere yüklemek değildir. Amaç, sistemlerin bu deneyimleri doğrudan yaşayan gençleri dinlemeden onlar hakkında karar vermesini önlemektir.

5.5 Ruhsal İyilik Hâli ve Psikolojik Dayanıklılık

Çocuklara ve gençlere sunulan nitelikli spor ortamları, onların psikolojik sağlığını ve kendilerini iyi hissetmesini de desteklemelidir.

Bu, ciddi sorunlar ortaya çıkınca yanıt vermekten fazlasını gerektirir.

Günlük antrenörlük ortamları; öngörülebilir yapılar, saygılı iletişim, yönetilebilir güçlük, aidiyet ve hatalara sağlıklı tepkiler yoluyla iyilik hâlini destekleyebilir.

Benzer biçimde dayanıklılık, bireylerden yalnızca talep edilen bir özellik olarak değil, destekleyici ilişkiler ve ortamlar içinde gelişen bir kapasite olarak anlaşılmalıdır.

Politika ve kalite standartları; psikolojik güvenliği, olumlu geri bildirimi ve uygun baskı yönetimini eğitim ve kurumsal değerlendirmeye katarak bunu destekleyebilir.

5.6 Erişilebilir ve Ekonomik Olarak Karşılanabilir Katılım

Önemli çocuk grupları gerçekçi biçimde erişemiyorsa spor sistemi kapsayıcı sayılamaz.

Erişilebilirlik engelli çocukların fiziksel erişimini içerir; ancak altyapının ötesindedir.

Maliyet, ekipman, ulaşım, zamanlama, yarışma yapıları ve antrenman hacmi beklentileri engel oluşturabilir.

Eğitim Paketi 2.0 maliyeti, erişilebilir tesisleri, uygun zamanlamayı ve çeşitli spor fırsatlarını devamlılığı etkileyen etkenler olarak belirler.

Yerel ve ulusal politikalar, antrenörün tek başına çözemediği yapısal engelleri ele almada önemli role sahiptir.

5.7 Kapsayıcılığın, Deneyimin ve Sporu Bırakmanın İzlenmesi

Kuruluşların ölçtükleri, önceliklerini etkiler.

Çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerinde kayıtlar, yarışma sonuçları, yeterlilikler ve performans sıklıkla izlenir. Bunlar yararlı olmakla birlikte, herkesin katılıp katılamadığına ilişkin sınırlı bilgi verir.

JOY temelli izleme çerçevesi aşamalı olarak şu alanları içermelidir: katılım ve devamlılık; sporu bırakma ve ayrılma nedenleri; engellerle karşılaşan grupların erişimi; aidiyet duygusu; ayrımcılık ve zorbalık deneyimleri; sporcunun söz hakkı ve memnuniyeti; antrenör yeterliliği ve sürekli eğitim; katılımın erişilebilirliği ve ekonomik olarak karşılanabilirliği.

Amaç küçük kulüplere ağır idari yük yaratmak değildir. Göstergeler orantılı ve uygulanabilir olmalıdır.

Amaç erken uyarı ve **öğrenme sistemi oluşturmaktır.**

Bir grup spora girip diğerlerinden belirgin erken ayrılıyorsa karar vericiler bilmelidir.

Sporcular güvende veya değerli hissetmediklerini bildiriyorsa kulüpler yanıt verebilmelidir.

Olumlu deneyimler üreten kapsayıcılık girişimleri belirlenebilmeli, öğrenilmeli ve yaygınlaştırılabilmelidir.

Bu, JOY'un merkezindeki geçişi tamamlar:

İyi bireysel uygulamadan sürdürülebilir kurumsal uygulamaya, oradan kamu politikasına geçiş.

İlk Erasmus+ başvurusu uygulama önerileri ve kapsayıcılık yapılarının belediye standartlarına alınmasını isteyerek tam bu geçişi öngörmüştür.

Sonraki bölüm bu çerçeveyi, kamu kurumları, **federasyonlar, kulüpler ve eğitim** kuruluşlarının yapması gerekenleri tanımlayan altı somut JOY önerisine dönüştürür.

06

JOY'un Sporun Yönetimine Yönelik Önerileri

JOY, çocukların ve gençlerin spora katılımını daha kapsayıcı ve keyifli hâle getirmek için tek tek antrenörlerin ve kulüplerin ötesinde ortak çalışma gerektiğini gösterir. Kalıcı değişim; kamu desteğine, antrenör eğitimine, kulüp yönetimine, gençlerin söz hakkına, psikolojik sağlığa verilen öneme ve başarının nasıl değerlendirildiğine bağlıdır.

Bu, ilk JOY tasarımıyla uyumludur. Proje; zorbalık, ırkçılık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlükle mücadele ederken kapsayıcılığı, heyecanı ve neşeyi geliştirmeyi ve engellerle karşılaşan çocukların fırsatlarını artırmayı amaçlar. Uygulamaları, belediyelerde kapsayıcılık standartlarının geliştirilmesi dâhil politika gelişimiyle de ilişkilendirir.

Bu belge; JOY yaklaşımı, Eğitim Paketi yöntemleri ve pilot deneyimlerinden hareketle birbirine bağlı **altı uygulama önerisi sunar.**

Bunlar ayrı müdahaleler değildir. Birlikte şu çerçeveyi oluşturur:

Kamu kaynakları teşvik yaratır → kuruluşlar standart koyar → antrenörler uygulama yeterliliği kazanır → çocuklar ortamı şekillendirir → iyilik hâli kaliteye dönüşür → izleme ilerlemeyi görünür kılar.

6.1 Öneri 1: Kamu ve Belediye Spor Finansmanını Kapsayıcılık ve Gençlerin İyilik Hâlini Gözeten Standartlarıyla İlişkilendirin

Öneri

Kamu kurumları, çocuklara ve gençlere spor hizmeti sunan kuruluşlara sağladıkları mali desteği, tesis kullanımını ve ortaklık anlaşmalarını aşamalı olarak kapsayıcılık, ayrımcılığı önleme, erişilebilirlik ve çocukların psikolojik sağlığına ilişkin ölçütlerle ilişkilendirmelidir. Bu ölçütler kuruluşların büyüklüğü ve imkânlarıyla orantılı olmalıdır.

Kamu finansmanı, belediyelerin ve diğer kamu kurumlarının en güçlü politika araçlarındandır.

Belediyeler çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerini doğrudan hibelerle; dolaylı olarak indirimli tesis kullanımı, ekipman, etkinlikler ve ortaklıklarla destekler. Böylece kamu kaynakları yalnızca

katılımcı sayısını değil, katılımın niteliğini **ve herkes için mümkün olmasını da destekleyebilir.**

JOY başvurusu, proje öğrenmeleri ile kamu politikası arasındaki bu bağı öngörmüştür. Amaçlardan biri; özellikle belediyelerin yerel kulüpleri desteklediği veya onlarla çalıştığı durumlarda, kapsayıcılık yapılarının belediye standartlarına alınmasıyla kuruluşlar, kulüpler, çocuklar, ebeveynler ve diğer kişi ve kurumların bağlarını güçlendirmektir.

Öneri iki yönlü işlemelidir. Kamu kaynakları kapsayıcılık beklentileri koyabilir ve kulüplerin bunları karşılamasını destekleyebilir. Engelli, düşük gelirli, göçmen veya azınlık topluluklarından ve bırakma riski yüksek çocukları kapsamak; ek antrenör, uyarlanmış ekipman, ulaşım, erişilebilir tesis, küçük grup veya aile desteği gerektirebilir.

Temel ilke şudur: Kapsayıcılık yalnızca beklenmemeli, gerekli kaynaklarla desteklenmelidir. Eşit finansmandan hakkaniyetli finansmana aşamalı geçiş, eşit fırsat yaratmanın maliyetinin her ortamda aynı olmadığını kabul eder.

Bu, küçük gönüllü kulüplerin hemen karmaşık raporlamayla karşılaşması anlamına gelmez.

Orantılılık ve **sürekli gelişim esas olmalıdır.**

Belediyeler, kamu desteği alan kuruluşlar için az sayıda asgari beklenti koyabilir:

Ayrımcılık yapmama ve eşit katılım taahhüdü;

Zorbalıkla mücadele ve çocuk koruma süreci;

Sorunları iletmek için sorumlu kişi veya açık yol;

Çocuklarla çalışan antrenörler için uygun kapsayıcılık eğitimi;

Erişilebilirlik ve karşılanabilir maliyete makul dikkat;

Genç katılımcıları dinleme mekanizmaları;

Katılımın ve önlenebilir bırakmanın izlenmesi.

Beklentiler destekle birleştirilmelidir. Kulüplere şablon, öz değerlendirme listesi, eğitim ve Eğitim Paketi 2.0 gibi kaynaklara erişim sağlanabilir.

Belediyeler fon, tesis erişimi veya kapasite desteğinin bir bölümünü, daha büyük engellerle karşılaşan gençlere ulaşma ve devamlılıkta güvenilir çaba gösteren kulüplere ayırabilir. Böylece kapsayıcılık, antrenöre kaynaksız yüklenen beklenti değil ortak kamu sorumluluğu olur.

Dolayısıyla amaç şu değildir:

“Tüm standartları hemen karşılayın, yoksa desteğinizi kaybedersiniz.”

Daha yapıcı ilke şudur:

“Kamu desteğiyle yürütülen çocuk ve genç spor faaliyetlerinde, herkesin katılımına ve sürekli gelişime yönelik somut bir çaba gösterilmelidir.” Ek 1'deki belediyelere yönelik kontrol listesi bu çalışmaya başlangıç sağlayabilir.

Önerilen uygulama: Belediyeler gelecekteki spor finansmanı anlaşmalarına kısa bir Kapsayıcılık ve Çocukların İyilik Hâlini Gözeten Standart eklemeli, gelişimi desteklenen kuruluşlarla yılda bir değerlendirmelidir.

Bu önerinin dayanağı: WP2; zorbalık, ayrımcılık, erişilebilirlik ve maliyet gibi yapısal ve sosyal engelleri belirledi. WP3, uyarlama ve destek gerektiren gerçek kulüp ortamlarında kapsayıcı ve yaratıcı yöntemleri denedi. WP4 öğrenilenleri Eğitim Paketi 2.0'a ve uygulama araçlarına dönüştürdü. Finansman politikası beklenti ile kapasite desteğini birleştirmelidir.

6.2 Öneri 2: JOY Yeterliliklerini Antrenör Eğitimi ve Belgelendirmeye Dâhil Edin

Öneri

Ulusal spor kurumları, federasyonlar ve eğitim kuruluşları; kapsayıcılığı, olumlu ilişkileri, yapıcı geri bildirimi, sporcunun söz hakkını, akran desteğini, dayanıklılığı ve kendi uygulamalarını değerlendirmeyi antrenör eğitimine ve sürekli mesleki gelişime katmalıdır.

Antrenörler çocukların spor yaşamındaki en etkili yetişkinlerdendir.

Teknik yeterlilik temeldir; ancak gençlerle antrenörlük pedagojik ve ilişkisel yeterlilik de gerektirir.

Eğitim Paketi 2.0 etkili antrenör-sporcu ilişkilerinde karşılıklı saygıyı, iletişimi ve ortak sorumluluğu vurgular. Jowett'ten hareketle yakınlık, bağlılık, birbirini tamamlayıcılık ve ortak anlayışı önemli boyutlar olarak tanımlar.

Paket pozitif psikolojiyi de uygulamaya çevirir. PERMA yaklaşımı, olumlu duygu, katılım, ilişkiler, anlam ve başarıyı dikkate almaya yöneltir.

Bunlar ikincil yeterlilikler değildir.

Teknik bilgiye sahip olup gençleri farkında olmadan aşağılayan, dışlanmayı görmezden gelen veya hata korkusu yaratan antrenör, motivasyonu ve devamlılığı zayıflatabilir.

Eğitim, antrenörleri şu sorulara hazırlamalıdır:

Aidiyeti nasıl oluştururum? Sporcuyu incitmeden düzeltici geri bildirim nasıl veririm? Sosyal olarak yalnızlaşan katılımcıya nasıl yanıt veririm? Sporcuları kararlara nasıl katarım? Performansla birlikte çabayı ve öğrenmeyi nasıl tanırım? Zararlı baskıyı normalleştirmeden dayanıklılığı nasıl desteklerim? Kendi davranışımı eleştirel nasıl değerlendiririm?

JOY elektronik değerlendirme dosyası ve diğer uygulamaları değerlendirme araçları, yeterliliklerin yalnızca kuramsal içerik değil uygulamayla gelişmesi için sürekli mesleki gelişime katılabilir.

Bu öneri, antrenörleri psikolog veya sosyal hizmet uzmanına dönüştürmez. Antrenörler kendi sorumluluklarının sınırlarını bilmeli; çocuk koruma, sağlık veya diğer uzman desteğine ne zaman başvurulması gerektiğini anlamalıdır.

Sürdürülebilir kapsayıcılık, antrenörlerin iyilik hâlinin de dikkate alınmasını gerektirir. Antrenör ve gönüllülerin; mentorluk, akran öğrenmesi ve gerektiğinde uzman desteği olmadan artan kapsayıcılık, çocuk koruma, ruhsal iyilik hâli ve sporu bırakmayı önleme sorumluluklarını üstlenmesi beklenemez.

Önerilen uygulama

Federasyonlar ve eğitim kuruluşları mevcut müfredatı JOY yeterlilik çerçevesiyle karşılaştırmalı; ilişkisel, kapsayıcılık ve iyilik hâli yeterliliklerindeki boşlukları belirlemelidir.

Bu yeterlilikler giderek hem ilk belgelendirmeye hem sürekli mesleki gelişime girmelidir.

Bu önerinin dayanağı: WP2 kapsayıcı ve sanat temelli uygulamaları haritalandırıp zorbalık ve ayrımcılık sorununu belirledi. WP3, antrenör etkileşimi, uyarlama ve grup ikliminin katılım deneyimini şekillendirdiğini gösterdi. WP4 olumlu ilişkiler, geri bildirim, VIP desteği, dayanıklılık ve kendi uygulamalarını değerlendirme araçları üretti. Bu bilgi ve deneyimleri geniş kitlelere ulaştırmanın en etkili yollarından biri antrenör eğitimidir.

Sürdürülebilir eğitim açısından antrenörler, günlük etkileşimleriyle gençlerin sosyal-duygusal gelişimine katkı sunan yaygın eğitimciler olarak da tanınmalıdır. Kapsayıcı antrenörlük, yapıcı geri bildirim ve ortak kararlarla spor; empati, iş birliği, etkin rol ve sorumlu katılım için öğrenme ortamına dönüşebilir. Bu yeterlilikler sporun ötesine uzanarak daha dayanıklı ve kapsayıcı topluluklara katkı sağlar.

6.3 Öneri 3: Kulüplerin Kapsayıcılık, Zorbalıkla Mücadele ve Sporu Bırakmayı Önleme Politikaları Oluşturmasını Sağlayın

Öneri

Çocuklara ve gençlere düzenli spor faaliyeti sunan her kuruluş; herkesin katılımını destekleyen, zorbalığı ve ayrımcılığı önleyen, önlenebilir sporu bırakma nedenlerini ele alan açık ve yaşa uygun uygulamalar oluşturmalıdır.

Öneri ve uygulama rehberi tek başına kapsayıcı kulüp yaratmaz.

Ancak açık kurumsal sorumluluk yoksa eylem, bireysel antrenörün tutum ve becerisine aşırı bağımlı kalır.

Çocuklar sırf antrenörleri farklı diye bir takımda kapsayıcı, diğerinde ayrımcı veya zararlı deneyim yaşamamalıdır.

Kurumsal politika ortak asgari beklenti oluşturur.

Eğitim Paketi 2.0 bırakmayı önleme için güçlü temel sunar. Kulüplerin bırakmayla ilişkili etkenlere farkındalık geliştiren ve gereksiz ayrılmayı etkin biçimde önleyen politika oluşturmasını önerir.

Aynı materyal olumlu antrenör-sporcu ilişkilerini, akran katılımını, ebeveyn desteğini ve erişilebilirliği bağlantılı koruyucu etkenler olarak vurgular.

Uygulanabilir kulüp politikası şu soruları yanıtlamalıdır:

Önleme: Kulüp sorun çıkmadan kapsayıcı ortamı nasıl oluşturur?

Belirleme: Antrenör ve yöneticiler dışlanma, zorbalık veya kopuşu nasıl fark eder?

Bildirim: Çocuk veya ebeveyn kaygısını güvenle nasıl iletir?

Yanıt: Kim sorumludur, sonrasında ne olur?

Öğrenme: Kuruluş olaylardan ve ayrılan çocuklardan nasıl öğrenir?

Sporu bırakma da dikkatle yorumlanmalıdır.

Amaç her gencin her spordan ayrılmasını önlemek olamaz. İlgiler değişebilir, aileler taşınabilir ve gençler haklı olarak farklı etkinlik seçebilir.

Politikanın odağında **önlenebilir sporu** bırakma bulunur: Gençlerin dışlanma, zorbalık, uygunsuz baskı, olumsuz ilişkiler, ekonomik engeller veya uygun katılım yollarının bulunmaması nedeniyle ayrıldığı durumlar.

Kulüpler bırakmayı tek istatistik saymak yerine gençlerin neden ayrıldığını anlamalıdır.

Ebeveynler süreç ortağı sayılmalıdır. Uygulama engellerini ve baskı veya dışlanmanın erken belirtilerini belirlemeye, sağlıklı katılım ve yarışma beklentilerini desteklemeye yardımcı olabilirler.

Önerilen uygulama

Federasyonlar ve belediyeler kulüplere şu konuları kapsayan basit ortak şablon sunmalıdır:

Kapsayıcılık + ayrımcılıkla mücadele + zorbalıkla mücadele + çocuk koruma/bildirim + sporu bırakmayı önleme.

Ek 2'deki JOY listesi uygulamayı ve yıllık öz değerlendirmeyi destekleyebilir.

Bu önerinin dayanağı: WP2 ve WP3 kapsayıcılığın yalnızca iyi niyete değil, tüm ortama bağlı olduğunu gösterdi. WP4 bırakmayı önleme rehberliği ile akran, ebeveyn, antrenör ve erişilebilirlik etkenlerini içerir. Kulüpler önleme, bildirim, yanıt ve öğrenmeyi görünür kılan basit ortak politikalara ihtiyaç duyar.

6.4 Öneri 4: Gençlerin Söz Hakkını ve VIP Gibi Akran Destek Uygulamalarını Güçlendirin

Öneri

Çocuklara ve gençlere spor imkânı sunan kuruluşlar, çocukların kendi spor deneyimleri hakkında söz sahibi olmasını ve birbirlerini desteklemesini sağlayan yaşa uygun yöntemler kullanmalıdır.

Çocuklar ve gençler yalnızca spor hizmeti alıcısı sayılmamalıdır.

Antrenman ortamlarına ilişkin değerli bilgiye sahip katılımcılardır.

Yetişkinler katılım sayılarını ve sonuçları bilir. Gençler ise yeni gelenin karşılanmasını, hata yapmanın güvenliğini, şakanın zorbalığa dönüşmesini, akran desteğini ve antrenörle konuşabilme hissini bilir.

JOY bu bilginin uygulamayı etkilemesi için düzenli fırsatlar önerir.

Söz hakkı, tüm kararların çocuğa devri değildir. Katılım; yaşa, olgunluğa, koruma sorumluluğuna ve kararın niteliğine uygun olmalıdır.

Uygulama mekanizmaları şunlar olabilir:

Kısa sporcu geri bildirim görüşmeleri;

Kısa anonim anketler;

Takım tartışmaları;

Genç temsilciler;

Sporcu kurulları;

Birlikte hazırlanan takım anlaşmaları;

Dönüşümlü liderlik rolleri;

Akran destek mekanizmaları.

JOY'un VIP modeli akran katılımını güçlendiren özellikle uygulanabilir bir mekanizmadır.

Eğitim Paketi 2.0 dört temel VIP işlevi tanımlar: sosyal destek, motivasyon desteği, görev desteği ve iletişim köprüsü. VIP'ler yeni oyuncuyu karşılayabilir, çabayı teşvik edebilir, etkinlikleri açıklayabilir ve takım iletişimini destekleyebilir.

Akran ilişkileri çocukların spor deneyimini güçlü biçimde etkilediğinden bu önemlidir.

Yapılandırılmış akran desteği güveni, bütünleşmeyi ve sporcular arası ilişkileri güçlendirebilir. Paket, akran mentorluğunun gençlerin daha güvende, kendinden emin ve grubun bir parçası olarak hissetmesini destekleyebileceğini belirtir. Söz hakkı ve akran desteği topluluk oluşturma mekanizmalarıdır. Takım kültürüne katkı, yeni gelenleri karşılama ve kararlara katılma ortak

sorumluluğu geliştirir. VIP bunun uygulanabilir modelidir; yetişkin gözetimi, koruma ve uygun destek ise vazgeçilmezdir.

Ancak akran liderliği, takım arkadaşlarını denetleme görevine dönüşmemelidir.

VIP'lerden ciddi koruma, ayrımcılık veya zorbalık olaylarını çözmeleri beklenmemelidir. Sorumluluk yetişkinlerde ve kuruluşlardadır.

Önerilen uygulama

Kulüpler yaşa uygun en az **bir yapılandırılmış söz hakkı ve bir akran** destek mekanizması kurmalıdır.

Federasyon ve belediyeler genç katılımını kulüp kalite göstergesi olarak tanıyabilir.

Bu önerinin dayanağı: Pilotlar ve Eğitim Paketi 2.0 gençlerin aidiyet, iletişim ve akran desteğine etkin katkısını gösterir. VIP sosyal, motivasyon, görev desteği ve iletişim köprüsü işlevlerini tanımlar. Politika, koruma sorumluluğunu yetişkinde tutarak söz hakkını nitelikli sporun parçası saymalıdır.

6.5 Öneri 5: Çocukların ve Gençlerin Spor Faaliyetlerinde Psikolojik Sağlığı, Olumlu Geri Bildirimi ve Dayanıklılığı Kalite Ölçütlerine Dâhil Edin

Öneri

Kalite çerçeveleri ruhsal iyilik hâlini, duygusal güvenliği, yapıcı geri bildirimi ve sağlıklı dayanıklılığı isteğe bağlı ek hizmet değil iyi antrenörlüğün olağan bileşenleri olarak tanımalıdır.

JOY yarışmacı sporun yerine güçlük, çaba ve meydan okuma içermeyen ortam önermez.

Gençler zorlanma, aksilikle baş etme, hatadan öğrenme ve dayanıklılık geliştirme fırsatlarına ihtiyaç duyar.

Politika sorusu, bu **güçlüğü nasıl bir ortamın çevrelediğidir.**

Genç sporcu hatayı yararlı bilgi olarak görebilir:

“Bu işe yaramadı. Neyi farklı deneyebilirim?”

Ya da kişisel değerine ilişkin yargı olarak:

“Başaramadım. Buraya ait olacak kadar iyi değilim.”

Hangi yorumun gelişeceğini antrenörlük güçlü biçimde etkiler.

Eğitim Paketi 2.0, olumlu performansı pekiştiren ve düzeltmeyle gelişime yol gösteren geri bildirimi teşvik eder. Öz güveni, ulaşılabilir hedefi, olumlu ortamı, çabanın tanınmasını ve sporcu özerkliğini de vurgular.

PERMA çerçevesi de olumlu duygu, katılım, ilişkiler, anlam ve başarıyı sporda iyilik hâliyle ilişkilendirir.

Bunun kalite standartlarına doğrudan etkisi vardır.

Çocuklara ve gençlere sunulan spor faaliyetlerinin niteliği yalnızca madalya, sıralama, üst düzey spora geçiş veya teknik gelişimle değerlendirilmemelidir.

Şunlar da sorulmalıdır:

Çocuklar keyif alıyor mu? Duygusal olarak güvende mi? Aşağılanmadan hata yapabiliyor mu? Antrenör çaba ve ilerlemeyi tanıyor mu? İlişkiler saygılı mı? Sporcular ait hissediyor mu? Güçlük korku yerine dayanıklılık mı geliştiriyor?

Bu ayrım dayanıklılık tartışmasında özellikle önemlidir.

Psikolojik dayanıklılık, çocuklara zararlı ortamlara katlanmayı öğretmek değildir. Yetişkinler güvenli ve destekleyici koşullardan sorumlu kalırken, çocukların olağan güçlüklerle yapıcı biçimde başa çıkabilecek beceri ve kaynakları geliştirmesidir.

Önerilen uygulama

Federasyonlar, belediyeler ve kalite değerlendirme sistemleri; çocuklara ve gençlere sunulan **spor faaliyetlerini değerlendirirken** geleneksel başarı göstergelerinin yanında psikolojik sağlığı ve ilişkilerin niteliğini de dikkate almalıdır.

Antrenör eğitimi aynı beklentiyi pekiştirmelidir.

Bu önerinin dayanağı: WP3 aidiyeti ve olumlu duygusal katılımı vurgularken Eğitim Paketi 2.0 iyilik hâlini olumlu ilişkiler, yapıcı geri bildirim, yönetilebilir güçlük, dayanıklılık ve antrenörlerin kendi uygulamalarını değerlendirmesiyle ilişkilendirir. Kalite standartları katılımın sosyal ve duygusal koşullarını içermelidir.

6.6 Öneri 6: Yalnızca Performansı Değil; Katılımı, Aidiyeti, Kapsayıcılığı, İyilik Hâlini ve Devamlılığı Ölçün

Öneri

Kamu kurumları, federasyonlar ve spor kuruluşları izlemeyi genişletmeli; kaliteyi yarışma performansıyla birlikte katılım ve çocuk deneyimi üzerinden değerlendirmelidir.

Ölçülenler öncelikleri etkiler.

Spor sistemleri yarışmaya ilişkin çok bilgi üretir:

Sonuçlar, sıralamalar, galibiyet ve yenilgiler, rekorlar, yeterlilikler ve sporcu gelişimi.

Bunlar yararlıdır; ancak ortamın kapsayıcılığına ilişkin az şey söyler.

Kuruluş yarışmada başarılıyken bazı gençler dışlanmış hissedebilir.

Buna karşılık herkesin katılabildiği spor programı az elit sporcu yetiştirse bile fiziksel aktiviteye, arkadaşlıklara, öz güvene ve devamlılığa önemli katkı sağlayabilir.

JOY bu nedenle daha dengeli yaklaşım önerir.

Kuruluşlar en azından küçük bir JOY Temel Gösterge Seti kullanmalıdır:

ERİŞİM - Engellerle karşılaşan çocuklar gerçekten katılabiliyor mu?

AİDİYET - Gençler kabul gördüğünü ve takımın parçası olduğunu hissediyor mu?

GÜVENLİK VE SAYGI - Güvende ve saygı görmüş hissediyor, aşağılanmadan hata yapabiliyor mu?

SÖZ HAKKI - Antrenörün dinlediğini ve katkı sunabildiğini hissediyor mu?

NEŞE - Katılımdan keyif alıyor, devam etmeyi istiyor mu?

DEVAMLILIK - Kim kalıyor, kim ayrılıyor, neden?

Altı alanlı JOY Temel Gösterge Seti; erişim, aidiyet, güvenlik ve saygı, söz hakkı, keyif ve devamlılığı değerlendiren uygulanabilir izleme çerçevesi önerisidir. Düşünmeyi ve sürekli gelişimi yönlendirir; geçerliği kanıtlanmış psikometrik araç değildir. Farklı spor ve kültürlerde güvenirlik, geçerlik ve uygunluk için ek test gerekir.

İzleme orantılı kalmalıdır.

Gönüllülere dayanan bir kulübün gelişmiş bir araştırma birimine ihtiyacı yoktur. Kısa bir yıllık anket ile temel kayıt ve sporu bırakma bilgileri bile değerli örüntüler ortaya çıkarabilir.

Büyük federasyon ve belediyeler, yapısal eşitsizlikleri ve ek destek gereğini görmek için kulüp bilgilerini birleştirebilir.

En önemlisi, **çocukların görüşleri kanıta dâhil olmalıdır.**

Çocukların aidiyet hissi, yalnızca kayıt sayıları üzerinden belirlenemez.

Şu basit ifadeler:

“Kendimi takımın parçası hissediyorum.” “Burada güvende ve saygı görmüş hissediyorum.” “Antrenörüm beni dinliyor.” “Takım arkadaşlarım beni destekliyor.”

İdari göstergeleri tamamlayabilir.

Veriler sorumlu biçimde yorumlanmalıdır. Bildirilen sorunların artması, koşulların kötüleşmesinden çok bildirim mekanizmalarının iyileştiğini gösterebilir. Benzer biçimde, ayrılma nedenleri anlaşılmadan devamlılık verileri yorumlanamaz.

İzlemenin amacı, sıralama veya cezalandırma değil, öğrenme ve gelişim olmalıdır. Önerilen döngü şöyledir: Ölç → Dinle → Anla → İyileştir → Destekle.

Bu önerinin dayanağı: İlk amaçlar katılım, devamlılık, bırakma, kapsayıcılık, sağlık ve iyilik hâli göstergelerini içerir; değerlendirme nicel-nitel kanıt kullanır. Sınırlar nedeniyle izleme sıralama ve ceza yerine öğrenmeyi desteklemelidir.

Önerilen uygulama

Kamu ve spor kuruluşları, katılımı, devamlılığı ve deneyimi birleştiren küçük ortak kalite gösterge seti oluşturmalıdır.

Ek 3, başlangıç arayan kuruluşlar için ayrıntılı gösterge seçenekleri ve altı alanlı JOY Temel Gösterge Seti önerir.

Önerilerden Eyleme

Altı öneri basit bir uygulama çerçevesine dönüştürülebilir:

Uygulama önerisi	Başlıca sorumlu kişi ve kurumlar	İlk uygulama adımı
1. Finansman ve tesis erişimini kapsayıcılık, iyilik hâli ve hakkaniyetli destekle ilişkilendirin	Belediyeler, kamu kurumları	Spor hibelerine ve tesis anlaşmalarına kapsayıcılık ölçütü ve hedefli destek seçenekleri ekleyin
2. JOY yeterliliklerini antrenör eğitimine katın	Federasyonlar, bakanlıklar, antrenör eğitimcileri	Mevcut müfredatı JOY yeterlilikleriyle karşılaştırın
3. Kapsayıcılık ve sporu bırakma politikaları oluşturun	Kulüpler, federasyonlar	Uygulanabilir ortak politika ve bildirim süreci benimseyin
4. Gençlerin söz hakkını ve akran desteğini güçlendirin	Kulüpler, antrenörler, federasyonlar	Sporcu geri bildirimi ve VIP/akran desteği mekanizmaları kurun
5. Psikolojik sağlığı sporun kalite ölçütlerine katın	Federasyonlar, belediyeler, kulüpler	Kalite çerçevelerine ilişkisel ve iyilik hâli ölçütleri ekleyin
6. Önemli olanı ölçün	Belediyeler, federasyonlar, kulüpler	Küçük bir deneyim ve devamlılık gösterge seti kullanın

Öneriler bilinçli olarak farklı düzeylerde işler. Kulüp bütün mali veya yapısal engelleri kaldıramaz. Belediye antrenmanda aidiyeti oluşturamaz. Federasyon çocukları dinleme mekanizması olmadan her sporcunun takım deneyimini bilemez.

JOY bu nedenle ortak **sorumluluk modeli önerir.**

Kamu kurumları destekleyici koşulları ve teşvikleri oluşturur. Federasyonlar bunları spora özgü standartlara ve eğitime dönüştürür. Kulüpler kurumsal uygulamaları geliştirir. Antrenörler günlük ortamı oluşturur. Çocuklar ve gençler deneyimleri ve görüşleriyle katkı sunar. İzleme ise sistemin amaçlanan sonuçları üretip üretmediğini tüm kişi ve kurumların öğrenmesini sağlar.

JOY'un uzun vadeli değeri yalnızca kaynakların kullanılmasına değil, ilkelerin günlük uygulama ve kurumsal düzenlemelere yerleşmesine bağlıdır. Kalıcı etki; antrenör gelişimi, kapsayıcı kulüp kültürü, anlamlı genç katılımı ve spor kuruluşları, aileler, eğitim kurumları ve belediyeler arası ortaklıklara yatırım gerektirir. JOY araçların ötesinde toplumun farklı kesimlerine açık sporun sosyal ve eğitsel rolünü güçlendiren çerçeve sunar.

Bu yaklaşım, başvurudaki çalışmaların sürdürülmesi amacıyla uyumludur: Sonuçlar proje ortaklarının dışına ulaşmalı, antrenör eğitiminde ve kulüplerin günlük çalışmalarında kullanılmalıdır. Belediye ve kamu kuruluşlarına da çocukların ve gençlerin spora katılımını daha kapsayıcı hâle getirecek uygulanabilir öneriler sunmalıdır.

Bölüm 7, altı öneriyi Avrupa, ulusal, belediye, federasyon, kulüp ve antrenör eğitimi düzeyinde sorumluluk ve eylemlere çevirir.

07

Öneriler Nasıl Uygulanabilir?

Bölüm 6 önerileri, tek kişi veya kuruma verilmek yerine spor sisteminin farklı düzeylerinde uygulandığında en etkili olacaktır.

JOY, kapsayıcılığın kamu politikası, kurumsal yapı ve günlük etkileşim birleşiminden doğduğunu gösterir. Belediye erişilebilir tesis sağlasa da kulüpte ayrımcılık kapsayıcılığı bozabilir. Federasyon politikası antrenörün uygulama donanımı yoksa sınırlı kalabilir. Antrenör davetkâr takım oluştursa da yüksek maliyet veya erişilemeyen tesis bazı çocukları dışlayabilir.

Uygulama ortak ama **farklılaşmış sorumluluk gerektirir.**

Uygulama döngüsü

Paydaşlar basit JOY döngüsünü kullanabilir: TAAHHÜT ET → DEĞERLENDİR → HAREKETE GEÇ → DİNLE → KANITLA → DESTEKLE VE YAYGINLAŞTIR.

Taahhüt etmek, kapsayıcılığı, aidiyeti ve iyilik hâlini kalite hedefleri olarak benimsemektir. Değerlendirmek, engelleri ve mevcut uygulamaları belirlemektir. Harekete geçmek, uygulanabilir değişiklikleri seçmektir. Dinlemek, gençleri ve ebeveynleri sürece katmaktır. Kanıtlamak, orantılı göstergeleri kullanmaktır. Desteklemek ve yaygınlaştırmak, etkili uygulamaların sürmesi için kulüp ve antrenörlere kaynak sağlamaktır.

Ortak uygulama sorumlulukları

Sorumlu kişi veya kurum	Temel sorumluluk	Sonraki uygulama adımı
AB ve ulusal kurumlar	Politika yönünü belirlemek; program, finansman ve rehberlikle kapsayıcılığı desteklemek.	Spor politikası önceliklerine nitelikli katılım, aidiyet ve iyilik hâlini eklemek.
Belediyeler	Hibe, tesis ve ortaklıkları kapsayıcılıkla ilişkilendirmek; engellerin en büyük olduğu yerde ek destek sağlamak.	Finansman ve tesis anlaşmalarına orantılı kapsayıcılık ölçütleri ve hedefli destek eklemek.
Spor federasyonları	JOY yeterliliklerini eğitim, belgelendirme ve kulüp gelişim standartlarına katmak.	Müfredat ve kalite sistemlerini JOY yeterlilikleriyle karşılaştırmak.

Sorumlu kişi veya kurum	Temel sorumluluk	Sonraki uygulama adımı
Kulüpler	Kapsayıcı ortam kurmak, engelleri ele almak, aileleri katmak, zorbalığı önlemek ve gençleri dinlemek.	JOY kontrol listesiyle yıllık kapsayıcılık gelişim planı oluşturmak.
Antrenörler	Kapsayıcılığı günlük ilişki, iletişim, geri bildirim ve antrenmana yansıtmak.	Eğitim Paketi 2.0 ve kendi uygulamalarını değerlendirme araçlarını düzenli kullanmak.
Gençler ve VIP'ler	Takım kültürüne katkı vermek, akranları karşılamak, görüşleri güvenle belirtmek.	Yaşa uygun geri bildirim ve dönüşümlü akran destek rolleri kullanmak.
Ebeveynler	Katılımı desteklemek; maliyet, ulaşım, baskı ve aile koşullarıyla ilgili engelleri belirlemek.	Bilgilendirme ve kaygı iletimi için basit kanallar oluşturmak.

JOY bu çok düzeyli yaklaşımla tasarlanmıştır. Politika amacı, spor kuruluşları, kulüpler, sporcular, çocuklar, ebeveynler ve diğer kişi ve kurumların bağlarını güçlendirmek ve belediye standartlarında kapsayıcılık yapılarını teşvik etmektir.

7.1 Avrupa ve AB Düzeyi

Avrupa'da JOY; sporu kapsayıcılık, eşitlik, katılım ve iyilik hâli aracı yapma çabasına katkı olarak görülmelidir.

Avrupa kurumları herkesin katılabildiği spor programlarının başarıyı yalnızca etkinlik sayısı veya yarışma sonuçlarıyla değerlendirmemesini sağlayabilir. Proje, ağ ve finansman araçları; aidiyet, eşit katılım, çocukların iyilik hâli ve uzun süreli katılıma katkının gösterilmesini teşvik etmelidir.

JOY birkaç uygulama yönü önerir.

Avrupa programları denenmiş yöntemlerin ülkeler arası değişimini ve uyarlanmasını; sosyal-pedagojik yeterliliklerin eğitime katılmasını; spor, eğitim, gençlik, sağlık ve sosyal kapsayıcılık iş birliğini; ırkçılık, zorbalık, ayrımcılık ve eşitsiz katılıma yönelik kanıta dayalı yaklaşımların görünürlüğünü destekleyebilir.

Birçok sorun sınırları aşsa da yerelde farklı göründüğünden Avrupa iş birliği değerlidir. Proje tek ve katı Avrupa modeli istememiştir. WP4 ortak pedagojik ilkeleri korurken kültürel ve bağlamsal uyarlamaya izin verecek biçimde tasarlanmıştır.

Avrupa kurumları aynı mekanizmaları dayatmak **yerine ortak ilkeler ve sınır** ötesi öğrenmeyi kolaylaştırabilir.

Konsorsiyum proje sonrasında Avrupa Spor Haftası, Olimpik yapılar, diğer Erasmus+ Spor projeleri ve kapsayıcılık ağlarıyla etkileşimin sürmesini öngörmüştür.

7.2 Ulusal Bakanlıklar ve Spor Kurumları

Ulusal kurumlar kapsayıcılık ilkelerini standart, finansman önceliği, eğitim gereği ve izleme sistemlerine çevirebilir.

İlk öncelik, çocuklara ve gençlere sunulan spor faaliyetlerinin niteliğinin yalnızca teknik çalışmaya değil, **sporun yapıldığı sosyal ve eğitsel ortama da bağlı olduğunu** kabul etmek olmalıdır.

Ulusal çerçeveler kuruluşları şu konulara teşvik edebilir veya yükümlü kılabilir:

Ayrımcılık yapmama ve kapsayıcılık;

Çocuk koruma ve zorbalıkla mücadele;

Sporcunun söz hakkı ve katılımı;

Çocuk ve gençlerle ilgili antrenör yeterlilikleri;

Psikolojik güvenlik ve iyilik hâli;

Erişilebilir ve karşılanabilir katılım;

Gereksiz bırakmanın önlenmesi;

Katılım ve devamlılığın izlenmesi.

Ulusal kurumlar JOY yeterliliklerinin antrenör belgelerine ve sürekli gelişime girmesini teşvik edebilir.

Her antrenörün psikolog, sosyal hizmet uzmanı veya terapist olması gerekmez. Çocuklarla çalışanlar motivasyon, aidiyet, yapıcı geri bildirim, kapsayıcılık ve iyilik hâlinin temellerini ve rol sınırlarını bilmelidir.

Eğitim Paketi 2.0 bu programlara kaynak sağlar. Teknik öğretimden öte pozitif psikoloji, ilişkiler, geri bildirim, akran desteği, dayanıklılık, bırakmayı önleme ve kendi uygulamalarını değerlendirmeyi kapsar.

Ulusal kurumlar; federasyonlar, belediyeler, eğitim kurumları, Olimpik ve Paralimpik yapılar ve engelle karşılaşan grupları temsil eden kuruluşlar arasında iş birliğini destekleyebilir.

7.3 Belediyeler ve Yerel Yönetimler

Belediyeler, çocukların ve gençlerin kapsayıcı, güvenli ve keyifli spor ortamlarına erişiminde merkezî bir role sahiptir. Kamu spor tesisleri, yerel finansman, toplum hizmetleri ve spor kuruluşlarıyla iş birliğine ilişkin sorumlulukları sayesinde hem katılım fırsatlarını hem de deneyimlerin niteliğini etkilerler.

JOY in SPORTS, kapsayıcı antrenörlüğü ve olumlu deneyimleri sürdürülebilir yerel politikaya çevirmede belediyeleri önemli ortak sayar. Bu, kuruluşlar, kulüpler, sporcular, çocuklar, ebeveynler ve diğer paydaşların iş birliğini güçlendirme, kapsayıcı uygulamaları belediye standartlarına katma amacıyla uyumludur.

Kapsayıcılığın belediye spor politikalarına katılması

Belediyeler ayrımcılık yapmama, erişilebilirlik, çocukların iyilik hâli ve olumlu katılımı stratejilerine, finansman ölçütlerine ve yerel spor kuruluşlarıyla anlaşmalarına katabilir.

Destek çerçeveleri yalnızca sayı ve başarıya değil; çocukların güvende, saygı görmüş, gruba kabul edilmiş ve devam etmeye istekli olup olmadığına da değer verebilir.

Uygulama önlemleri şunları içerebilir:

Hibe ve ortaklık anlaşmalarına orantılı kapsayıcılık ve çocukların iyilik hâli ölçütleri eklemek.

Kamu destekli kulüpleri zorbalık, ayrımcılıkla mücadele ve koruma politikalarına teşvik etmek.

Ekonomik veya sosyal engellerle karşılaşan çocuklar ve aileler için mali açıdan karşılanabilir katılımı desteklemek.

Kamu tesislerinde erişilebilirliği ve hakkaniyetli erişimi geliştirmek.

Kapsayıcı antrenör eğitimini ve JOY materyallerini teşvik etmek.

Çocuk ve gençlerin görüşlerini açıklama ve deneyimlerini etkileyen kararlara katılma fırsatları sunmak.

Belediye, kulüp, okul, aile ve toplum kuruluşlarının iş birliğini güçlendirmek.

Önlemler her belediyenin idari sorumluluğuna, hukukuna ve kaynaklarına uyarlanmalıdır.

Kapsayıcılık aracı olarak belediye finansmanı

Belediye finansmanı ve kamu destekli tesislere erişim, yerel kuruluşların kapsayıcılığını teşvik edebilir.

Kamu desteği; erişilebilirlik, eşit fırsat, olumlu antrenörlük ve ayrımcılık-zorbalığı önlemeye ilişkin makul beklentilerle ilişkilendirilebilir.

Düzenlemeler, ilgili kuruluşun büyüklüğü ve kapasitesiyle orantılı olmalıdır. Küçük ve gönüllülerce yürütülen kulüpler, kapsayıcılık gerekliliklerini uygulamak için rehberliğe, eğitime veya ek desteğe ihtiyaç duyabilir.

Amaç küçük kulüpleri veya yüksek destek ihtiyacı olan çocuklara hizmet eden kuruluşları zorlayan idari engeller değil, gelişim ve kapasite olmalıdır.

Hukuken mümkünse belediyeler uyarlanmış ekipman, destek personeli veya ulaşım gibi belgeli ek kapsayıcılık maliyetlerini hedefli hibe ya da hizmet düzenlemeleriyle tanıyabilir. Teşvik gerçek ihtiyacı yansıtmalı, özellikle küçük gönüllü kulüpler için basit rehberlik ve orantılı raporlamayla sunulmalıdır.

Ülke Örneği: Polonya - Belediye Spor Finansmanıyla Kapsayıcılığı Geliştirme

Polonya, mevcut finansman ve iş birliği düzenlemeleriyle çocukların ve gençlerin spora katılımının nasıl daha kapsayıcı hâle getirilebileceğini örneklemektedir.

2010 Spor Kanunu ve 2003 Kamu Yararına Faaliyet ve Gönüllülük Kanunu kapsamında belediyeler kulüp ve sivil toplum kuruluşlarını hibe, kamu tesisleri ve yerel ortaklıklarla destekleyebilir.

Bu çerçevede JOY ilkeleri mevcut finansman süreçlerine aşamalı katılabilir.

Mevcut belediye uygulaması örneği: Gdynia, Polonya

Gdynia, çocukların ve gençlerin düzenli spor faaliyetlerine belediye desteğinin belgelenmiş bir örneğini sunar. Temmuz 2026'da Gdyńskie Centrum Sportu, kızlar ve genç kadınlar için basketbol eğitimini destekleyen açık bir çağrı yayımlamıştır. Belediye sözleşme makamı, belediye spor merkezi ise finansman sürecinin yürütücüsüdür.

Bu örnek, mevcut belediye hibelerinin çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerini desteklemek için kullanılabildiğini gösterir. Aynı mekanizmalar; erişilebilirlik, çocuk koruma, kapsayıcı antrenörlük ve gençlerin kararlara katılımı gibi JOY ilkelerinin uygulanmasına başlangıç oluşturabilir.

Ancak ilan, Gdynia'nın JOY'a özgü ölçütleri resmen benimsediğinin kanıtı değildir. Bunun için açık belediye kararı ve belge gerekir.

Kaynak: Gdyńskie Centrum Sportu (2026), çocukların ve gençlerin basketbol eğitimini destekleyen açık teklif çağrısı.

Polonya belediye finansmanı çerçevesinde JOY yolu beş adıma çevrilebilir:

Mevcut ölçütleri inceleme: Hibelerde erişilebilirlik, koruma, eşit fırsat ve çocuk deneyiminin niteliğinin yerini belirlemek.

Orantılı kapsayıcılık göstergeleri: Karşılanabilir katılım, engelli kapsayıcılığı, çocuk koruma, kapsayıcı antrenörlük ve genç katılımını eklemek.

Uygulamayı destekleme: Eğitim Paketi 2.0 dâhil araç, eğitim ve rehberlik sunmak. Hukuken mümkünse ek kapsayıcılık maliyetini hedefli finansmanla karşılamak.

Anlamlı sonuçları izleme: Salt sayı ve başarı yerine erişilebilirliği, devamlılığı, aidiyeti ve genç geri bildirimini değerlendirmek.

Gözden geçirme: Kulüp, çocuk ve ailelerden kanıt ve geri bildirimle ölçüt ve desteği geliştirmek.

Öneri ayrı finansman sistemi kurmadan mevcut belediye spor hibelerinde denenebilir.

JOY için aktarılabilir ders: Belediyeler orantılı finansman ölçütü, uygulama desteği ve çocuk deneyiminin anlamlı izlenmesini birleştirebilir. Polonya çerçevesi olası yolu gösterir; JOY ölçütlerinin resmen benimsendiğini tek başına kanıtlamaz.

Ulusal ve belediye bağlamları arasındaki farklılıklar

Beş JOY ülkesi Finlandiya, Polonya, Portekiz, Türkiye ve Estonya'nın yerel spor organizasyonu, finansmanı ve yönetimi farklıdır.

Tesis, hibe, gençlik etkinliği ve kuruluşlarla iş birliği sorumlulukları değişir. Mali bilgiler de sınıflama, dönem ve kapsam bakımından farklıdır.

Bu farklılıklar yeterince güvenilir ve uyumlu karşılaştırmalar yapılmasını engellediğinden, bu öneri ve uygulama rehberinde belediyelerin spor harcamalarına ilişkin karşılaştırmalı veriler sunulmamaktadır.

Farklı yerel koşullara uyarlanabilir ortak ilkeler ve önlemlere odaklanılmaktadır.

Ülke örnekleri farklı hukuk ve idari sistemleri açıklayabilir; ancak yerel düzenleme ulusal standart sayılmamalıdır. Başka belediyeye aktarımda yetki, hibe uygunluğu, satın alma ve hesap verebilirlik gerekleri kontrol edilmelidir. Bölüm 8 bağlamsal ayrıntılar için uygun yerdir.

Karşılaştırılabilir harcama verisinin yokluğu, mevcut politika, finansman ve iş birliğiyle kapsayıcılığı güçlendirme fırsatlarını belirlemeye engel değildir.

Belediye desteğinden uygulamalı kapsayıcılığa

JOY, belediyeleri yalnızca kaç çocuğun organize spora katıldığını değil, katılımın anlamlı, kapsayıcı ve sürdürülebilir olup olmadığını da değerlendirmeye teşvik eder.

Belediyeler kuruluşlarla birlikte katılma ve devam engellerini belirleyebilir: maliyet, erişilemeyen tesis, ayrımcılık, zorbalık, engelli çocuklar için sınırlı fırsat ve dezavantajlı çocuklara yetersiz destek.

Hedefli destek, ortaklık, erişilebilir tesis, kapsayıcı program gerekleri ve antrenör-kulüp temsilcilerine yeterlilik geliştirme fırsatlarıyla yanıt verilebilir.

Eğitim Paketi 2.0; kapsayıcı antrenörlük, olumlu geri bildirim, dayanıklılık, yaratıcılık, akran desteği ve aidiyette uygulama yaklaşımları sunar.

İzleme ve sürekli gelişim

Belediyeler yönetilebilir göstergelerle kapsayıcılık ve katılımın izlenmesini teşvik edebilir.

Bunlar şunları içerebilir:

Çocuk ve gençlerin katılımı ve devamlılığı.

Spor fırsatlarının erişilebilirliği ve karşılanabilirliği.

Çocukların aidiyet, güvenlik ve keyif duygusu.

Zorbalık, ayrımcılık ve dışlanma deneyimleri.

Çocuklara görüş bildirme fırsatları.

Antrenörlerin kapsayıcılık eğitimine katılımı.

Desteklenen kuruluşların kapsayıcı politika ve uygulamaları benimsemesi.

İzleme kulüpleri sıralamak veya cezalandırmak yerine engelleri belirlemeli, gelişimi yönlendirmeli ve desteklemelidir.

Çocuk koruma gereklilikleri yürürlükteki hukuka uygun olmalı ve yalnızca yazılı politikaların varlığıyla değil, güvenilir uygulamalarla değerlendirilmelidir. Katılım ve devamlılık sayıları da dikkatle yorumlanmalıdır: Kulüp veya etkinlik değiştirmek, spordan ayrılmak anlamına gelmez. Gençlerden alınan geri bildirimler ile mahremiyeti gözeten, orantılı veri toplama yöntemleri bu sayıların açıklanmasına yardımcı olabilir.

Bildirimde değişim farkındalık ve güven artışı da olabilir. Çocuklar sorun söylemeye güven duydukça bildirim artışı kötüleşme anlamına gelmeyebilir.

Önerilen belediye uygulama yolu

Belediyeler için uygulanabilir yaklaşım:

Politikaları incelemek: Strateji, hibe ve tesislerde kapsayıcılık, erişilebilirlik ve çocukların iyilik hâlinin yerini belirlemek.

Yerel paydaşları katmak: Engelleri ve gelişim fırsatlarını anlamak için kulüp, antrenör, okul, aile ve çocuklara danışmak.

Orantılı beklentiler koymak: Finansman, ortaklık ve rehberliğe uygulanabilir kapsayıcılık ilkeleri eklemek.

Uygulamayı desteklemek: JOY kaynaklarını, antrenör eğitimini ve yerel iş birliğini teşvik etmek.

İzlemek ve geliştirmek: Katılım ve deneyimleri incelemek, yeni engelleri saptayıp desteği uyarlamak.

Böylece kaynak, yönetim ve kapasite farklarına saygıyla kapsayıcılık aşamalı güçlendirilebilir.

Kurumlar için çıkarım

Belediyeler yalnızca altyapı ve mali destek sağlayan değil, kapsayıcı ve çocuk odaklı spor ortamlarının ortağı olarak tanınmalıdır.

Kapsayıcılık, iyilik hâli, erişilebilirlik ve çocuk katılımını mevcut politika ve iş birliğine eklemek, JOY ilkelerini sürdürülebilir uygulamaya dönüştürebilir.

Bu, JOY'un spor kuruluşu-belediye iş birliğini güçlendirme ve kapsayıcılığı yerel standartlara katma amacını doğrudan destekler.

Ek 1 belediyeler için başlangıçta kullanılabilecek JOY Politika Kontrol Listesi sunar.

7.4 Spor Federasyonları

Federasyonlar kamu politikası ile günlük kulüp uygulaması arasında kritik konumdadır.

Yarışma, antrenör eğitimi, kulüp gelişimi ve çoğu durumda lisans veya akreditasyon normlarını belirler; iyi uygulamayı çok sayıda kulübe yayabilirler.

Ayrı kapsayıcılık programı kurmak yerine JOY ilkelerini mevcut sisteme yerleştirebilirler.

Kapsayıcılık ve iyilik hâli kulüp kalite ölçütü olabilir; eğitimlere ilişki, geri bildirim ve aidiyet eklenebilir. Rehberlik, elit yarışma yolu istemeyen çocuğun sporu tamamen bırakmaması için farklı katılım yollarını teşvik edebilir.

Federasyonlar katılım ve bırakma verilerinden öğrenmeyi de destekleyebilir.

Amaç süresiz kalan çocuk sayısıyla sıralama değildir. Ayrılma meşru kişisel karar olabilir. Belirli grupların sistematik engel, dışlanma veya olumsuzlukla karşılaşması izlemeyi önemli kılar.

Federasyonlar, kulüplerin olağan spor geçişleri ile olumsuz **katılım ortamlarından kaynaklanan önlenebilir bırakmayı ayırt etmesine yardımcı olmalıdır.**

7.5 Spor Kulüpleri

Spor kulübü, politikanın günlük deneyime dönüştüğü yerdir.

Aile ve çocuk kapsayıcılığı strateji belgesinde değil; ilk antrenmanda, soyunma odasında, iletişimde, seçmede, akran etkileşiminde ve sorun karşısındaki yetişkin tepkisinde yaşar.

JOY kapsayıcılığın günlük kulüp gelişiminin parçası olmasını önerir.

Kulüp basit sorularla başlayabilir:

Kim katılıyor?

Kim katılmıyor?

Kim ayrılıyor, neden?

Yeni çocuk nasıl karşılanıyor?

Zorbalıkta ne oluyor?

Çocuk kiminle konuşacağını biliyor mu?

Antrenör nasıl geri bildirim veriyor?

Farklı bağlılık ve beceri düzeylerinde katılım mümkün mü?

Aileleri hangi mali veya uygulama engelleri etkiliyor?

Antrenör yeterli destek alıyor mu?

Eğitim Paketi 2.0 bu sorular için uygulama materyali sunar.

Kulüp düzeyinde ebeveyn ortaklığı açıkça tanımlanmalıdır. Ebeveynlerle olumlu seyirci davranışları, sağlıklı yarışma, uygulamaya ilişkin engeller ve çocuğun spordan uzaklaşmasının erken belirtileri konusunda ortak beklentiler oluşturulabilir.

Bırakmayı önleme bölümü; olumlu antrenör ilişkisi, akran katılımı, ebeveyn desteği, önleme politikası ve tesislere güvenli, kolay erişim önerir.

VIP; karşılamayı, cesaretlendirmeyi, iletişimi ve sosyal ortamı destekleyerek akran desteğini bilinçli kılabilir.

JOY Kartı, JOY Alfabesi, sanat etkinlikleri ve uygulamaları değerlendirme araçları kapsayıcılığı görünür kılan kolay erişilebilir mekanizmalardır.

7.6 Antrenör Eğitimi Kuruluşları

Antrenör eğitimi, JOY deneyiminden doğan ve geniş ölçekte uygulanabilecek başlıca fırsatlardan biridir.

Bir antrenör zamanla onlarca, hatta yüzlerce genci etkiler. İlişkisel ve pedagojik yeterliliğin gelişimi tek müdahaleyi aşabilir.

JOY eğitimde dört bağlantılı boyut önerir.

Teknik yeterlilik: Spora özgü uzmanlık gereklidir.

Pedagojik yeterlilik: Farklı gelişim düzeylerine uygun öğrenme ortamı tasarlamak.

İlişkisel yeterlilik: İletişim, geri bildirim, güven ve bireysel farklara uygun yanıt.

Kendi uygulamalarını değerlendirme becerisi: Uygulamadan sürekli öğrenmek.

JOY elektronik değerlendirme dosyası dördüncü boyutla ilgilidir. Katılma veya uzaklaşma anları, geri bildirimin karşılanışı ve güveni etkileyen davranışların fark edilmesini sağlar.

Sürekli gelişim ilk yeterlilikleri tamamlamalıdır. Kapsayıcılık kariyer başında biten tek modül olmamalıdır.

Antrenör gelişim sistemleri, iş yükünü ve duygusal sorumluluğu da dikkate almalıdır. Mentorluk, akran değerlendirmesi ve açık yönlendirme yolları; kurumsal veya uzman desteği gerektiren sorunlar karşısında antrenörleri yalnız bırakmadan kapsayıcı uygulamaların sürdürülmesine yardımcı olur.

7.7 Önerilen Göstergeler ve İzleme Çerçevesi

JOY öğrenme **ve gelişime odaklı küçük, orantılı** izleme çerçevesi önerir.

Amaç, çocukların duygularını sürekli ölçmek veya gereksiz bürokrasi yaratmak değildir. Kuruluşların, aksi hâlde görünmez kalacak örüntüleri belirlemeye yetecek bilgiye ulaşmasıdır.

Basit çerçeve idari veriyi kısa deneyim ölçümleriyle birleştirebilir. Altı temel alan yararlıdır:

Erişim: Engellerle karşılaşan çocuklar gerçekten katılabiliyor mu? Aidiyet: Gençler kabul gördüğünü ve takımın parçası olduğunu hissediyor mu? Güvenlik ve saygı: Kendilerini güvende ve saygı görmüş hissediyor, aşağılanmadan hata yapabiliyor mu? Söz hakkı: Dinlendiklerini ve katkıda bulunabildiklerini hissediyor mu? Neşe: Katılımdan keyif alıyor ve devam etmeyi istiyor mu? Devamlılık: Kimler kalıyor, kimler ayrılıyor ve neden?

Veri dikkatle yorumlanmalıdır. Tek gösterge nadiren tek başına kaliteyi kanıtlar.

Düşük bırakma otomatik kapsayıcılık değildir; zorbalık bildiriminin artışı da zorbalıktan çok bildirme güveninin artışını gösterebilir.

Göstergeler birlikte, diyalog ve gelişim için kullanılmalıdır.

İlke Ölç → Dinle → Anla → İyileştir → Destekle olmalıdır; Ölç → Sırala → Cezalandır olmamalıdır. Bu, en büyük engellerle karşılaşan gençlerle çalışan kulüplerde özellikle önemlidir.

Ek 3 daha ayrıntılı set sunar.

7.8 JOY Önerilerini Uygulama Planı 2026-2029

Aşama	Zamanlama	Temel eylem	Öncü kişi ve kurumlar	Beklenen kanıt
1. Yaygınlaştırma	Proje sonu	Öneri ve uygulama rehberini altı dilde yayımlamak	EFSEI ve konsorsiyum	Yayınlar/indirmeler
2. Benimseme	0-6 ay	Adı belirtilen taahhütler almak	Ulusal ortaklar	Adı belirtilen benimseyen kuruluşlar
3. Uygulama	6-18 ay	JOY ölçütlerini, kulüp uygulamalarını, söz hakkını veya finansman bağlarını denemek	Belediyeler ve kulüpler	Uygulama kayıtları
4. Yerleştirme	6-24 ay	JOY'u sürekli mesleki gelişime, belgelendirmeye, kulüp standartlarına veya belediye ölçütlerine katmak	Federasyonlar, yükseköğretim kurumları, belediyeler	Dersler, standartlar veya ölçütler
5. Kanıt kullanımı	12-24 ay	Temel JOY Göstergelerini kulüp ve gençlerle değerlendirmek	Kulüpler ve belediyeler	Erişim, aidiyet ve devamlılık kanıtı
6. Yaygınlaşma	18-36 ay	Benimseme örneklerini ulusal ve Avrupa ağlarında paylaşmak	Konsorsiyum ve Avrupa ortakları	Yeni kuruluş veya ülkeler
7. Gözden geçirme	36 ay	Benimsenmeyi değerlendirmek ve önerileri güncellemek	JOY konsorsiyumu	İzleme politika özeti

Ülke irtibatları kayıtları en az altı ayda bir güncellemelidir. EFSEI kilometre taşlarını birleştirmeli, tekrar tablolarından kaçınarak Bölüm 7.7, 7.9 ve Ek 4'e başvurmalıdır. Engeller, alınamayan kararlar ve hedef değişimleri belgelenmeli; 36 aylık inceleme başarıyı ve benimsenmeyenleri şeffaf açıklamalıdır.

Gözden geçirme ve hesap verebilirlik

Ek 4 etkinlik, yayın ve kurumsal temasları belgeler. Bunlar erişim ve diyalog gösterir; tek başına benimsenmeyi doğrulamaz. Doğrulanmış kayıt; kuruluşu, tarihi, politika veya uygulama aracını, JOY değişimini, kaynak/teyidi ve doğrulayan sorumluyu belirtmelidir. Tutanak ve mektup taahhüdü; imzalı karar, onaylı finansman ölçütü, standart, yayımlanmış müfredat veya eşdeğer kayıt resmî benimsemeyi destekler. Uygulama operasyon kayıtları ve orantılı geri bildirimle desteklenmelidir. Belgeler sağlanıp kontrol edilene kadar durum “doğrulanmış politika değişimi” değil, “etkileşim”, “öneri”, “doğrulanmayı bekleyen taahhüt” veya “pilot” kalmalıdır.

Benimsenmenin doğrulanması ve kanıt eşikleri

Proje sonrasındaki 6. aya kadar beş ülke irtibatı kaydedilmeli; her ülkede en az bir karar kurumu ve öncelikli politika aracı belirlenip belgeli benimseme/deneme taahhüdü aranmalıdır. 18. ayda ülke başına en az bir belgeli pilot/uygulama, uygun yerde başlangıç verisi ve genç geri bildirimi hedeflenmelidir. 24. ayda ilkeleri belediye, federasyon veya eğitim aracına yerleştiren en az bir resmî öneri aranmalıdır. 36. ayda öneri, taahhüt, pilot, benimsenmiş araç ve bağımsız kanıtlı değişimi ayıran ortak inceleme yayımlanmalıdır. Bunlar önerilen takip hedefleridir; gerçekleştiği ileri sürülmez.

Ölçülebilir kilometre taşları ve raporlama

Öncelikli kararlar: (1) karşılanabilirlik, erişilebilirlik, koruma ve anlamlı genç katılımını tanıyan belediye hibe/hizmet ölçütleri; (2) kapsayıcılık ve söz hakkı içeren federasyon kulüp kalite/koruma standartları; (3) JOY ilişkisel, pedagojik ve kendi uygulamalarını değerlendirme becerilerini içeren eğitim müfredatı; (4) kulüpte geri bildirim, zorbalıkla mücadele, akran desteği ve bırakmayı önleme süreçleri. Bunlar elde edilmiş değişimler değil hedef önerileridir. Her ulusal ortak önce karar kurumunu, mevcut aracı, karar dönemini ve hukuki uygulanabilirliği belirlemelidir.

Somut karar ve uygulamaları geliştirme hedefleri

Her ulusal ortak bir politika irtibatı ve yedeğini belirleyip iletişimi konsorsiyum takip planına kaydetmelidir. TUAS ve TuTo Finlandiya ağlarında, Cister Sport de Alcobaça Portekiz'de takibi koordine edebilir. Polonya, Türkiye ve Estonya liderleri ile belediye, federasyon ve eğitim sistemi karar sorumluları, resmen atanmış gösterilmeden önce ilgili ortaklarca teyit edilmelidir.

7.9 Yapılan Görüşmeler ve Uygulamaya Alınan Çalışmalar

Nihai belge, doğrulanmış etkileşim ve benimsenmeyi planlanan yaygınlaştırma ve politika hedefleriyle raporlamalıdır. Ortaklar, kendi ülkelerinde belediye, spor kuruluşu, üniversite, federasyon ve diğer ulusal-uluslararası paydaşlarla yaygınlaştırma, etkileşim kurma, kararları ve uygulamaları geliştirme çalışmaları yürütmüştür.

Doğrulanan çalışmalar Ek 4'te **sunulur. Ek; görünürlük veya katılımı** politika benimsenmesi saymamak için yaygınlaştırma, paydaş etkileşimi, benimseme/deneme, uygulama, kurumsallaşma ve politika değişimini ayırır.

08

Ülkelere Göre Uygulama Seçenekleri ve Diğer Ülkelere Uyarlama

JOY Finlandiya, Polonya, Portekiz, Türkiye ve Estonya'yı içeren ulusötesi projedir. Ortak çerçeve geliştirmekle birlikte farklı spor kültürü ve kuruluşlara uyarlanmasını inceleme fırsatı sunar.

WP2-WP4 çalışmalarından çıkan temel ders, **aktarılabilirliğin aynen kopyalamaya değil, uyarlamaya bağlı olduğudur.**

WP4, JOY felsefesini koruyarak kültürel ve bağlamsal farklılıkları açıkça kabul eder.

Aşağıdaki gözlemler ulusal sistemlerin kapsamlı değerlendirmesi değil, JOY deneyiminden çıkan yönlerdir. Ayrıntılı hukuk ve politika kaynakları nihai yayından önce sorumlu ülke ortaklarınca doğrulanıp eklenmelidir.

8.1 Finlandiya

Finlandiya deneyimi; akran liderliği, antrenörlerin kendi uygulamalarını değerlendirmesi ve belediye-spor iş birliğinin birbirini nasıl tamamladığını örnekler.

Pilotlar Eğitim Paketi 1.0'ı olağan spor ortamlarında kullanmıştır. Öncesi-sonrası kanıt ve antrenör değerlendirmeleriyle desteklenen raporlar çok yüksek devamlılık ve güçlenen aidiyet bildirmektedir.

Finlandiya VIP gelişimine güçlü katkı sağlamıştır. TuTo Kaptanlık Okulu ve Forum Tiyatro, genç liderliğin kaptanın yalnızca performans lideri olması anlayışını aşabileceğini göstermiştir.

Genç sporcular kapsayıcılığı, iletişimi ve grup aidiyetini kolaylaştırmayı öğrenebilir.

Finlandiya için üç olası yol vardır:

İlişkisel ve kendi uygulamalarını değerlendirme becerilerinin antrenör eğitimine katılması;

Kulüplerde yapılandırılmış akran liderliği ve genç katılımı;

Belediye, kulüp, eğitim kurumu ve ulusal spor kuruluşlarının iş birliği.

İlk başvuru Turku Spor Hizmetleri ve Finlandiya Olimpiyat Komitesi'yle iş birliğini; ulusal ve belediye yapılarını aktarım kanalı olarak öngörmüştür. Kulüpler, federasyonlar, eğitim kurumları,

belediyeler ve ulusal kuruluşlarla JOY etkili aktarılabilir. Yaygınlaştırma, neşe ve kapsayıcılığın hem toplumun farklı kesimlerine açık sporda hem politika paydaşlarında karşılık bulduğunu göstermiştir.

ÅIFK Spring Cup ve Erkki Alaja Sempozyumu aracılığıyla kulüplere, federasyonlara, antrenörlere ve gönüllülere ulaşılması; JOY ilkelerinin eğitime, kulüp gelişimine ve günlük spor çalışmalarına katılabileceğini gösterir. Olimpiyat Komitesi ve çocuklar ve gençler için çalışan spor ağlarıyla temaslar, daha geniş ulusal çalışmalarda tanıtım fırsatı sağlar.

Olimpiyat Günü, halka açık spor etkinliklerinin katılımcı, aile ve toplum paydaşlarında neşe odaklı kapsayıcılık farkındalığı için değerini göstermiştir.

Uygulanabilir yol; Eğitim Paketi 2.0'ı ve önerileri antrenör eğitimine, kulüp gelişimine, çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerine ve yükseköğretim derslerine katmaktır. TUAS, TuTo ve ilgili kurumlarla kurulan bağlantılar sayesinde çıktılar proje desteği sona erdikten sonra da antrenörlere, gönüllülere, yöneticilere ve karar vericilere ulaşabilir.

8.2 Polonya

Polonya deneyimi, performans odaklı hâle gelebilen ortamda neşe ve kapsayıcılığı korumanın önemini vurgular.

Nihai WP3 güncellemesi farklı sporlarda sürekli katılım ve daha neşe odaklı, kapsayıcı antrenörlüğe yönelimin nitel kanıtlarını bildirir.

Önceki iletişimde de çocukları daha iyi/kötü sıralamak yerine bütünleşme, sağlıklı alışkanlık ve keyif önceliklendirilmiştir.

Deneyim JOY'un yerel spor kulüplerinde ve antrenör eğitiminde kullanımını destekler.

İlk başvuruda belirlenen umut verici yollardan biri, JOY kapsamında geliştirilen bilgi ve yöntemleri antrenörlerin, beden eğitimi öğretmenlerinin ve ilgili uzmanların eğitimine katmaktır. Başvuru, materyallerin gelecekte yükseköğretim ve mesleki eğitimde kullanılmasını özellikle öngörmüştür.

Polonya uygulaması yerel kulüplerdeki uygulamaları **resmî antrenör ve beden eğitimi öğretmeni yetiştiren programlarla bağlayabilir.**

8.3 Portekiz

Portekiz pilotları, tanınabilir spor yapısını korurken yaratıcılığın kulübe katılabildiğini göstermiştir.

Raporda güçlü enerji ve yaratıcı ifade vurgulanır. Portekiz, Türkiye ve Estonya'nın ilk pilotlarında katılım, takım ilişkileri ve iyilik hâli açısından olumlu deneyimler bildirilmiştir.

Cister Sport de Alcobaça'nın kulüp ortağı olması, yöntemlerin üniversite veya araştırmayla sınırlanmayıp günlük pratiğe uyarlanabildiğini gösterir.

Portekiz için vurgu alanları:

Antrenörün kolay kullanabildiği yaratıcı etkinlikler;

Kulüp düzeyinde kapsayıcılık;

Yerel yönetim ve ailelerin katılımı;

Yenilikçi pedagojinin yalnızca özel projelerde değil rutin kullanım için yeterince basit kalması.

Portekiz deneyimi, uyarlama sürecinde kulüplere sorumluluk ve sahiplenme fırsatı verilmesinin değerini de gösterir. Antrenörler bir yaklaşımı dışarıdan gelen ayrı bir program olarak görmek yerine mevcut antrenmanlarına katabildiğinde kullanma olasılıkları artar.

8.4 Türkiye

Türkiye pilotları, arkadaşlık, takım çalışması ve sosyal bağın önemini güçlü biçimde örnekler.

Özetler, gençlerin özellikle arkadaşlık ve takım çalışmasını vurguladığını; sporu bağ kurma ve gelişme alanı gördüğünü bildirir.

Türkiye, Yalova Ortopedikler Spor Kulübü aracılığıyla WP3'e de liderlik etmiştir. İş paketi farklı spor, cinsiyet, engeli olan ve olmayan katılımcıları kapsayan yaklaşık 30 pilotu planlama ve uygulamadan sorumludur.

Bu, Türkiye deneyiminde erişilebilirliği ve anlamlı kapsayıcılığı özellikle önemli kılar.

JOY'un katkısı, farklı ihtiyaçları olan çocukları yalnızca aynı fiziksel ortamda buluşturmak değildir. Gerçek kapsayıcılık; iletişime, rollere, akran ilişkilerine, öz güvene ve her katılımcının anlamlı katkı fırsatına dikkat edilmesini gerektirir.

Türkiye deneyimi şu alanların gelişimini destekler:

Kapsayıcı kulüp uygulamaları;

Engelliliğe duyarlı antrenörlük;

Akran desteği;

Takım oluşturma ve iletişim yöntemleri;

Aidiyet ve duygusal deneyimin sistematik değerlendirilmesi.

8.5 Estonya

Estonya pilotları özellikle arkadaşlık ve takım **aidiyetini vurgulamıştır.**

Raporlar sanat etkinliklerinin arkadaşlıkları ve güçlü aidiyet hissini desteklediğini belirtir.

Estonya Spor Eğitimi ve Bilgi Vakfı, WP5 liderliği dâhil yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlikte önemlidir.

Bu, uygulamayı daha geniş eğitim, sektör bilgisi ve karar vericilerle görüşmelerine aktarır.

Estonya'da kulüp yöntemleri mevcut spor eğitimi ve bilgi yapılarına bağlanabilir. Ayrı JOY sistemi yerine ilkeler eğitim, kurumsal rehberlik ve yerel politika görüşmelerine katılabilir.

Eğitim Paketi 2.0'ın çok dilliliği önemlidir. Estonca ve İngilizce sunum pratik engeli azaltır, proje dışı kullanımı destekler. WP4 nihai paketi altı dilde üretmek için tasarlanmıştır.

8.6 Diğer Avrupa Bağlamlarına Aktarılabilirlik

Aktarım başka ülke veya belediyeden her etkinliği aynen tekrarlamasını istememelidir.

Mekanizma uyarlanırken **temel** ilkeler korunmalıdır.

En aktarılabilir görünen ilkeler:

Her çocuk değerli katılımcıdır;

Aidiyet bilinçli hedeftir;

Antrenör teknik kadar ilişkisel yeterlilik gerektirir;

Yapıcı geri bildirim öğrenmeyi ve etkin rolü destekler;

Gençler anlamlı katkı fırsatı bulmalıdır;

Akran ilişkileri olumlu harekete geçirilebilir;

Yaratıcılık geleneksel pedagojiyi tamamlar;

Dayanıklılık destekleyici güçlükle gelişir;

Erişilebilirlik ve karşılanabilirlik önemlidir;

Katılım deneyimi izlenmelidir.

JOY'u benimseyecek belediye, federasyon veya kulüp, kendi sorunlarını belirleyip uygun araçları seçerek başlayabilir.

Birlikte geliştirme anlayışıyla uyumludur: Önce bağlamı anla; sonra seç, dene, değerlendir ve uyarla.

09

Proje Sonrasında Çalışmaların Sürdürülmesi ve Kalıcı Kullanım

Sürdürülebilirlik, hibe sona erdikten sonra proje belgelerini çevrim içi tutmaktan daha fazlasını ifade eder.

Bu nedenle JOY'un yaygınlaştırılması ile kurumsallaşması birbirinden ayrılmalıdır. Bir antrenörün Eğitim Paketi'ni indirmesi yaygınlaştırmadır; kulübün JOY uygulamalarını benimsemesi uygulamadır; federasyonun JOY yeterliliklerini antrenör belgelendirmesine katması kurumsallaşmadır; belediyenin kapsayıcı kulüpleri tanımak için finansman ölçütlerini değiştirmesi ise politika değişimidir.

JOY'da sürdürülebilirlik, WP2-WP4 fikirlerinin antrenörlüğü, kulüp gelişimini, eğitimi ve politikayı etkilemeye devam etmesidir.

Üç devam biçimi gerekir:

Kaynak sürdürülebilirliği, materyallere erişimin korunmasıdır. **Uygulama sürdürülebilirliği, JOY** ilkelerinin kullanılmaya ve uyarlanmaya devam **etmesidir.** Kurumsal sürdürülebilirlik ise başarılı yaklaşımların eğitime, standartlara, finansmana ve kurumsal rutinlere katılmasıdır.

9.1 Eğitim Paketi 2.0 ve Açık Kaynaklar

Eğitim Paketi 2.0 öğrenilenlerin sürekli pratiğe aktarılmasının temel aracıdır.

Paket, katı ve adım adım izlenmesi gereken bir program değil, günlük antrenörlüğü destekleyen bir kaynak olarak geliştirilmiştir. Antrenörler güncel ihtiyaçlarına göre ilgili etkinlikleri veya değerlendirme araçlarını seçebilir. Paket, etkinlik yapısında, geri bildirimde veya değerlendirmede küçük değişikliklerin bile öz güveni, aidiyeti ve uzun süreli katılımı destekleyebileceğini belirtir.

Uygulama değeri kuram ile kullanılabilir araçların birleşimindedir.

Kaynak; sanat, pozitif psikoloji, ilişkiler, motivasyon ve geri bildirim, VIP desteği, dayanıklılık, elektronik değerlendirme dosyası, bırakmayı önleme ve etkinlikler içerir.

Site, açık materyal ve bulguların antrenör, kulüp, yönetici ve paydaşlara sunulduğu merkezdir. WP5, konsorsiyum dışı uygulamayı mümkün kılan mekanizma olarak tanımlar.

Açık ve çok dilli erişim önemlidir; kullanım ilk ortaklıkta kalmaya bağlı olmamalıdır.

9.2 İlgili Kurumlarla ve Karar Vericilerle Görüşmeler

Yalnızca bir belge yayımlamakla politika değişimi sağlanması beklenmemelidir.

Belge yaygınlaştırmanın sonu değil, karar vericilerle görüşmelerinin başlangıcı sayılmalıdır.

Başvuru; antrenör, gönüllü, beden eğitimi öğretmeni, gençlik çalışanı ve karar vericilerla çoğaltıcı etkinlikler ve ulusal/Avrupa etkileşimi öngörmüş; beş yaygınlaştırma, on beş politika etkinliği hedeflemiştir.

Diyalog uygulama sorularına odaklanmalıdır:

Yerelde en acil kapsayıcılık sorunu nedir?

Hangi JOY önerileri kısmen uygulanıyor?

Uygulamayı ne engeller?

Kural veya pratiği değiştirmeye kim yetkili?

Kulüp ve antrenöre hangi destek gerekir?

Hangi göstergeler gerçekçi toplanabilir?

Bu, tek yönlü sunumdan birlikte politika geliştirmeye geçiştir. Amaç yaygınlaştırmadan benimsemeye, uygulamaya ve kurumsallaşmaya ilerlemektir.

Yerel paydaşlar uyarlama belirlemeye teşvik edilmelidir. Belediye, federasyon, engelli spor kuruluşu, eğitimci ve ebeveyn kuruluşları farklı engelleri anlayabilir.

Bakış açıları birbirini tamamlar.

9.3 Avrupa Ağları ve Yaygınlaştırma

Ulusötesi nitelik Avrupa düzeyinde devam fırsatı yaratır.

İlk strateji Olimpiyat komiteleri, Avrupa Spor Haftası, Erasmus+ Spor projeleri ve kapsayıcılık girişimleriyle iş birliğini; ortak politika özetleri ve çoğaltıcı etkinlikleri öngörmüştür.

Ağ temelli yaklaşım sürmelidir.

En güçlü katkı yeni kalıcı kurum değil, mevcut ağların kullanabildiği uyarlanabilir çerçeve ve araçlar olabilir.

Olası yaygınlaştırma hedefleri:

Avrupa ve ulusal federasyonlar; Olimpik ve Paralimpik kuruluşlar; belediye ağları; eğitim kurumları; üniversiteler; gençlik, engellilik ve kapsayıcılık kuruluşları; gelecekteki Erasmus+ Spor ortaklıkları.

Yaygınlaştırma giderek erişime değil kullanıma odaklanmalıdır.

Ziyaret, indirme ve sosyal medya iletişim göstergeleridir. Daha güçlü sürdürülebilirlik sorusu; eğitim, kulüp politikası, finansman veya antrenörlük uygulamasının sonradan değişip değişmediğidir.

Takipte mümkün oldukça benimseme örnekleri toplanmalıdır.

9.4 Erasmus+ Desteği Sonrasında JOY'un Sürdürülmesi ve Yaygınlaştırılması

İlk başvuru somut sürdürülebilirlik taahhütleri içerir.

Proje materyallerinin, proje sitesi ve Erasmus+ kanalları üzerinden birden fazla dilde erişilebilir kalması amaçlanmıştır. **Sitenin proje sonrasında en az üç yıl sürdürülmesi planlanmıştır. Konsorsiyum ayrıca yaygınlaştırma, değerlendirme ve gelecekteki iş birliğini sürdürmek amacıyla proje bitiminden sonraki üç yıl boyunca yıllık çevrim içi ortak toplantıları öngörmüştür.**

Bu iyi temeldir; ancak yaygınlaşma bakımın ötesine geçmelidir.

Beş aşamalı yol önerilebilir.

1. Yaygınlaştırma: Kaynakları yayımlamak, çevirmek, sunmak ve erişilebilir kılmak.

2. Benimseme: Kulüp, belediye, federasyon veya eğitimcinin seçilmiş ilkeleri/araçları kullanma kararı.

3. Uygulama: Yaklaşımın antrenörlük, kulüp politikası, söz hakkı veya belediye desteğinde kullanımı.

4. Kurumsallaşma: İlkelerin düzenli eğitim, standart, belgelendirme veya finansman ölçütüne katılması.

5. Yaygınlaşma: Örneklerin ağlarda paylaşılması ve uygulama kanıtıyla önerilerin güncellenmesi.

Her kuruluşun JOY adını süresiz kullanması gerekmemelidir.

Daha güçlü bir başarı göstergesi, JOY ilkelerinin olağan uygulamaya yerleşmesi ve kapsayıcı antrenörlüğün iyi antrenörlüğün doğal bir **parçası sayılmasıdır.**

10

Sonuç: Çocuklar ve Gençler İçin Daha Kapsayıcı Spor Ortamları

10.1 Güncel AB Politika Öncelikleriyle Uyum

JOY, AB spor politikasının güncel yönüyle uyumludur. AB Spor Çalışma **Planı 2024-2027'nin** üç önceliği; dürüstlük ve değerler, sosyoekonomik-sürdürülebilir boyutlar, spor ve sağlığı geliştiren fiziksel aktiviteye katılımdır. Hedefler güvenli ve değer temelli sporu, sürdürülebilir ve kanıta dayalı politikayı, artan katılımı ve kırılgan grupların erişimini destekler. JOY kapsayıcılık, aidiyet, iyilik hâli ve olumlu deneyimi isteğe bağlı ek sonuç değil kalitenin ayrılmaz boyutları sayarak katkı verir.

Eğitim bağlamında spor ve fiziksel aktiviteye bütünleşik yaklaşım hakkındaki 2025 Konsey Sonuçları daha güçlü bağ kurar. Çocuk ve ergenlerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimini; yaşam boyu aktivitenin temeli olarak motivasyon, öz güven ve fiziksel okuryazarlığı vurgular. Yaşam boyu katılımı **açıkça kişisel** motivasyon ve sporun neşesiyle bağlar. Destekleyici ortam ve çekici, erişilebilir sporun önemini belirtir. Bunlar JOY'un keyif, aidiyet, kapsayıcılık ve olumlu deneyim vurgusuyla örtüşür.

Konsey ayrıca çocuk ortamını şekillendiren kişi ve kuruluşlara odaklanır. Spor, eğitim, gençlik ve sağlık iş birliğini; öğretmen ve antrenör yeterliliklerini önemser. Üye devletleri güncel bilgiye dayalı sürekli eğitime, ruh sağlığı ve iyilik hâlini destekleyen duygusal-etik yeterliliklere teşvik eder. Okul-kulüp iş birliği ve güvenli, erişilebilir, kapsayıcı etkinlik ister. JOY'un eğitim, söz hakkı, akran desteği, iyilik hâli, erişim ve ortak sorumluluk önerileriyle yakından uyumludur.

Bu gelişmeler JOY önerilerinin proje ötesi önemini güçlendirir. Kamu finansmanında kapsayıcılık, eğitimde ilişkisel-pedagojik yeterlilik, genç geri bildirimi ve akran desteği, iyilik hâli ve aidiyet, orantılı katılım-deneyim-devamlılık izlemesi Avrupa önceliklerini günlük pratiğe çevirir. JOY ayrı model değil; çocuk ve gençler için kapsayıcı, erişilebilir, olumlu spor deneyimine yönelik mevcut AB önceliklerinin uygulanmasına kanıta dayalı katkı olarak konumlanabilir.

10.2 Sonuç: Çocuklar ve Gençler İçin Daha Kapsayıcı Spor Ortamları

JOY in SPORTS basit ama önemli bir gözlemden hareket etmiştir: Spor; sağlık, öğrenme, arkadaşlık ve aidiyet için güçlü bir ortam olabilir, ancak bu olumlu sonuçlar kendiliğinden ortaya çıkmaz.

Çocuk deneyimi, yetişkin ve kuruluşların yarattığı ortama bağlıdır.

Spor kapsayıcılığı güçlendirebildiği gibi dışlanmayı da pekiştirebilir. Yarışma motive edebilir; ancak yönetilmeyen baskı katılımı zayıflatabilir. Akran grupları aidiyet oluşturabilir veya zorbalığı ve yalnızlaşmayı yeniden üretebilir. Antrenörler öz güveni güçlendirebilir; ancak geri bildirimin ve ilişkilerin yönetilme biçimi, gencin yeniden katılma isteğini de etkileyebilir.

Kapsayıcılık bu nedenle sporun “asıl” işine eklenen isteğe bağlı etkinlik olamaz.

Kapsayıcılık, sporun temel işinin bir parçasıdır.

JOY sorunu birlikte geliştirme, sanat, pozitif pedagoji, pilotlar, akran desteği ve antrenörlerin kendi uygulamalarını değerlendirmesiyle ele aldı. WP2 ilk yaklaşımları geliştirdi; WP3 Avrupa ortamlarında denedi; WP4 öğrenilenleri Eğitim Paketi 2.0'a çevirdi.

Tamamlanan WP3 değerlendirmesi yüksek katılım ve devamlılık, güçlü aidiyet ve olumlu duygusal katılım bildirmiş; materyal iyileştirmesine kanıt sağlamıştır. Sonuçlar daha önce belirtilen yöntemsel sınırlılıklar dikkate alınarak yorumlanmalıdır; ancak tutarlı sonucu destekler:

Sporun sosyal ortamı önemlidir.

JOY karar vericileri kalite tanımını genişletmeye çağırır.

Kalite performans ve teknik gelişim kadar çocuğun hoş karşılanmasını, güvenliğini, saygı görmesini ve katılabilmesini içermelidir.

Antrenörün eğitsel ve ilişkisel sorumluluklara hazırlığını içermelidir.

Gençlerin söz hakkını içermelidir.

Maliyet, tesis ve uygulamaların istemeden grupları dışlayıp dışlamadığını ve çocuk ayrıldığında kuruluşun öğrenip öğrenmediğini içermelidir.

Geçişin sorumluluğu ortaktır.

Avrupa kurumları ortak ilkeleri ve paylaşımı teşvik edebilir.

Ulusal kurumlar kapsayıcılığı strateji, eğitim ve finansmana yerleştirebilir.

Belediyeler desteği makul kapsayıcılık standartlarına bağlayabilir.

Federasyonlar beklentileri kulüp ve antrenör gelişimine katabilir.

Kulüpler günlük pratiğe yansıtabilir.

Antrenörler çocuklarla ilişkilere dönüştürebilir.

Genç sporcular katılım, geri bildirim ve akran desteğiyle katkı verebilir.

Amaç sporu kolaylaştırmak, yarışma ve güçlüğü kaldırmak değildir.

Amaç saygınlık, aidiyet ve iyilik hâlinden vazgeçmeden **zorlanılabilen ortamlar yaratmaktır.**

İlk JOY önerisi ayrımcılığı azaltırken neşeyi artıran yaklaşım istemiş; belgenin hem gereği hem uygulamayı açıklamasını talep etmiştir.

TEMEL ÖNERİ: Gençler yalnızca spora erişmemeli; kendilerini ait hissetmek, gelişmek ve katılımı sürdürmek için anlamlı fırsatlar bulmalıdır. Özellikle en büyük engellerle karşılaşan çocuklar için bunu sağlayan kulüpler ve antrenörler, çalışmalarını sürdürmek ve yaygınlaştırmak için gerekli takdiri, desteği ve kaynakları almalıdır.

Kaynaklar

Aşağıdaki **çalışma kaynakçası,** Eğitim Paketi 2.0'daki temel akademik kaynaklarla JOY proje belgelerini birleştirir.

Avrupa politika ve halk sağlığı kaynakları

Council of the European Union. (2024). Resolution of the Council and of the representatives of the governments of the Member States meeting within the Council on the European Union Work Plan for Sport (1 July 2024–31 December 2027) (C/2024/3527). https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3527/oj

Council of the European Union. (2025). Council conclusions on an integrated approach to sport and physical activity in the education context (C/2025/2987). https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/2987/oj

European Commission. (2022). Special Eurobarometer 525: Sport and physical activity. https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668

World Health Organization. (2024, June 26). Physical activity [Fact sheet]. https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity

Ulusal istatistikler ve politika belgeleri

Finlandiya

Ministry of Education and Culture (Finland). (2024). Liikuntatoimi tilastojen valossa: Perustilastot vuodelta 2023 (Publications of the Ministry of Education and Culture 2024:35). https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-002-6

Ministry of Education and Culture (Finland). (2025). Liikuntatoimi tilastojen valossa: Perustilastot vuodelta 2024 (Publications of the Ministry of Education and Culture 2025:26). https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-191-7

Polonya - Mevzuat

Republic of Poland. (1990). Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym [Act of 8 March 1990 on Municipal Self-Government], Article 7. Consolidated text: Journal of Laws 2024, item 1465. https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2024/1465/text.html

Republic of Poland. (2010). Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie [Act of 25 June 2010 on Sport], Articles 27–28. Consolidated text: Journal of Laws 2020, item 1133. https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2020/1133/text.html

Republic of Poland. (2003). Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie [Act of 24 April 2003 on Public Benefit Activity and Volunteer Work]. Consolidated text: Journal of Laws 2023, item 571. https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2023/571/text.html

Republic of Poland. (2023). Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw [Act of 28 July 2023 amending the Family and Guardianship Code and certain other acts]. Journal of Laws 2023, item 1606. https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2023/1606/text/O/D20231606.pdf

Polonya - İstatistikler ve Programlar

Statistics Poland (GUS). (n.d.). Bank Danych Lokalnych: Wydatki w Dziale 926 – Kultura fizyczna [Local Data Bank: Expenditure under Division 926 – Physical Culture]. Municipal and city-with-county-rights budgets, dataset P3021. https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/wymiary/27/425/3021

Ministry of Sport and Tourism (Poland). (2026). Dofinansowanie zadań 2026 – sport powszechny [Funding of public sports programmes in 2026]. https://www.gov.pl/web/sport/dofinansowanie-zadan-2026---sport-powszechny

Gdyńskie Centrum Sportu. (2026, July 15). Otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie sportowego szkolenia dzieci i młodzieży w koszykówce kobiet w 2026 roku [Open call for proposals supporting youth training in women's basketball in 2026]. https://www.gdyniasport.pl/pl/aktualnosci/otwarty-konkurs-ofert-na-wsparcie-realizacji-zadania-publicznego-w-zakresie-sportowego-szkolenia-dzieci-i-mlodziezy-w-koszykówce-kobiet-w-2026-roku

Estonya

Estonian Sports Register. (2025 data). Statistics: Sports organisations, participants, sports facilities and coaching qualifications. Estonian Foundation of Sports Education and Information. https://www.spordiregister.ee/en/statistika

Statistics Estonia. (2026). Sports: Sports participants by age and sex, 2025 (Statistical database table KU163). https://stat.ee/en/find-statistics/statistics-theme/culture/sports

Portekiz

Statistics Portugal (INE). (2026). Desporto em números – 2025 / Sport in Numbers – 2025. Instituto Nacional de Estatística. https://www.ine.pt/ine_novidades/Desporto_Numeros_2025/index.html

Portuguese Institute of Sport and Youth (IPDJ). (2026). Estatísticas e Dados do Desporto [Sports statistics and data]. https://ipdj.gov.pt/estat%C3%ADsticas

Portuguese Republic. (2007). Lei n.º 5/2007, de 16 de janeiro – Lei de Bases da Actividade Física e do Desporto [Framework Law on Physical Activity and Sport]. Diário da República. https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/5-2007-522787

Portuguese Republic. (2009). Decreto-Lei n.º 273/2009, de 1 de outubro [Legal framework for sports development programme contracts]. Diário da República. https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/273-2009-490964

Portuguese Republic. (2013). Lei n.º 75/2013, de 12 de setembro, Article 23 [Legal framework for local authorities and municipal responsibilities]. Diário da República. https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/75-2013-500023

Türkiye

Republic of Türkiye, Ministry of Youth and Sports. (2025). 2024 Yılı Faaliyet Raporu [2024 Activity Report]. https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2024_yili_faaliyet%20raporu_28.02.pdf

Republic of Türkiye, Ministry of Youth and Sports. (n.d.). Gençlik ve Spor İstatistikleri 2025 [Youth and Sports Statistics 2025]. https://yayinlar.gsb.gov.tr/EserDetay/404/genclik-ve-spor-istatistikleri-2024

Republic of Türkiye. (2005). 5393 Sayılı Belediye Kanunu, Article 14 [Municipal Law No. 5393]. Official interpretation and application: Turkish Court of Accounts. https://www.sayistay.gov.tr/KararlarDaire/Detay/38853

Turkish Court of Accounts (Sayıştay). (n.d.). Genel Kurul Kararı – Municipal support for amateur sports clubs and allocation of municipal assets [General Assembly decision]. https://www.sayistay.gov.tr/KararlarGenelKurul/Detay/42134/

JOY proje kaynakları

JOY in SPORTS. Erasmus+ başvurusu: Avrupa'daki spor kulüplerinde kapsayıcılık ve neşenin güçlendirilmesi. Proje No. 101134472. Başvuru politika bileşenini, planlanan pilotları, Eğitim Paketi'ni ve öneri ve uygulama rehberini tanımlar; belediye kapsayıcılık standartlarıyla bağ kurar.

JOY in SPORTS. Antrenör Eğitim Paketi 2.0: Katılım, Kapsayıcılık ve Yaratıcılık Dayanıklılığı Geliştirir. JOY çerçevesini, antrenörlük ilkelerini, VIP modelini, dayanıklılık yaklaşımlarını, elektronik değerlendirme dosyasını ve bırakmayı önleme araçlarını sunar.

JOY in SPORTS. İş Paketleri. Proje sitesi. WP2 haritalandırma ve hazırlık, WP3 pilotlar, WP4 Eğitim Paketi, WP5 karar ve uygulamaları geliştirmeye yönelik planı kapsar.

JOY in SPORTS. WP3 Raporu Nihai Raporlama Aşamasına Girdi. Proje güncellemesi, 2026. Ülkelerde değerlendirmenin tamamlanmasını ve sonuçların birleştirilmesini bildirir.

JOY in SPORTS WP3. Pilot Aşama Başarıyla Tamamlandı: Avrupa'da 519'un Üzerinde Genç Oyuncu Katıldı. https://joyinsports.com/wp-content/uploads/2026/05/WP3-report-publish-version.pdf

JOY in SPORTS. D5.2 - Yaygınlaştırma Materyalleri. Paydaş gruplarını, iletişim ve politika yaygınlaştırma stratejisini açıklar.

Eğitim Paketi 2.0'da Kullanılan Seçilmiş Akademik Kaynaklar

Bresler, L. (2004). Knowing Bodies, Moving Minds. Springer.

Carron, A. V., Bray, S. R., & Eys, M. A. (2002). Team cohesion and team success in sport. Journal of Sports Sciences, 20(2), 119–126.

Csikszentmihalyi, M. (2009). Flow: The Psychology of Optimal Experience (Rev. ed.). Harper Perennial.

Fraser-Thomas, J., Côté, J., & Deakin, J. (2005). Youth sport programs: An avenue to foster positive youth development. Physical Education and Sport Pedagogy, 10(1), 19–40.

Fleming, M. (2013). The Arts in Education: An Introduction to Aesthetics, Theory and Pedagogy. Routledge.

Knijnik, J., Spaaij, R., & Jeanes, R. (2019). Reading and writing the game: Creative and dialogic pedagogies in sports education. Thinking Skills and Creativity, 32, 42–50.

Paket bu kaynaklarla yaratıcılık, akış, bütünlük, gençlik gelişimi ve spor pedagojisi ilişkisini temellendirir.

Jowett, S. (2005). At the heart of effective sport leadership lies the dyadic coach–athlete relationship. The Psychologist, 18(7), 412–415.

Jowett, S. (2007). Interdependence analysis and the 3+1Cs in the coach–athlete relationship. In S. Jowett & D. Lavallee (Eds.), Social Psychology in Sport (pp. 15–27). Human Kinetics.

Jowett, S. (2017). Coaching effectiveness: The coach–athlete relationship at its heart. Current Opinion in Psychology, 16, 154–158. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.05.006

Jowett, S., & Shanmugam, V. (2016). Relational coaching in sport: Its psychological underpinnings and practical effectiveness. In Routledge International Handbook of Sport Psychology. Routledge.

Seligman, M. E. P. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. Free Press.

Seligman, M. E. P. (2018). PERMA and the building blocks of well-being. The Journal of Positive Psychology, 13(4), 333–335. https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1437466

Bu kaynaklar antrenör-sporcu ilişkisi ve pozitif psikoloji yaklaşımının temelidir.

Gould, D., & Voelker, D. K. (2010). Youth sport leadership development: Leveraging the sports captaincy experience. Journal of Sport Psychology in Action, 1(1), 1–14.

Smith, A. L. (2003). Peer relationships in physical activity contexts: A road less traveled in youth sport and exercise psychology research. Psychology of Sport and Exercise, 4(1), 25–39.

González-Hernández, J., Gomariz-Gea, M., Valero-Valenzuela, A., & Gómez-López, M. (2020). Resilient resources in youth athletes and their relationship with anxiety in different team sports. International Journal of Environmental Research and Public Health, 17(15), 5569.

Luthar, S. S., Cicchetti, D., & Becker, B. (2000). The construct of resilience: A critical evaluation and guidelines for future work. Child Development, 71(3), 543–562.

Wilczyńska, D., Walczak-Kozłowska, T., Alarcón, D., Zakrzewska, D., & Jaenes, J. C. (2022). Dimensions of athlete–coach relationship and sport anxiety as predictors of changes in psychomotor and motivational welfare of child athletes. International Journal of Environmental Research and Public Health, 19(6), 3462.

Murphy, J., Woods, C. B., Dijk, D., & Seghers, J. (2018). Factors and actions to prevent dropout in youth sport: Results of a rapid review and expert opinions. International Society for Physical Activity and Health Congress 2018.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. Psychological Inquiry, 11(4), 227–268.

Ek 1

Belediyeler İçin Uygulama Kontrol Listesi

Bu liste zorunlu bir belgelendirme aracı **değildir; kuruluşların kendi** uygulamalarını değerlendirmesine yardımcı olur. Belediyeler hibe, ortaklık ve tesis anlaşmalarını veya çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerine ilişkin planlarını hazırlarken kullanabilir.

Alan	Belediye için temel soru	Önerilen asgari beklenti
Politika taahhüdü	Çocukların ve gençlerin spor faaliyetlerine ilişkin yaklaşımımız; herkesin katılımını, ayrımcılığın önlenmesini ve çocukların psikolojik sağlığını açıkça gözetiyor mu?	İlkeler finansman/politika belgelerinde belirtilir.
Eşit erişim	Çocuklar engellilik, cinsiyet, köken veya sosyoekonomik koşuldan bağımsız katılabiliyor mu?	Engeller düzenli belirlenir, eylemler planlanır.
Karşılanabilirlik	Ücret, ekipman ve seyahat gerekleri bazı aileleri dışlıyor mu?	Mümkünse destek veya düşük maliyet seçeneği sunulur.
Erişilebilirlik	Kamu destekli tesisler fiziksel ve uygulamada erişilebilir mi?	Erişilebilirlik tesis planlama ve değerlendirmesine katılır.
Finansman standartları	Belediye destekli kulüpler kapsayıcı uygulama gösteriyor mu; maliyeti daha yüksek olanlar destekleniyor mu?	Hibe/tesis ölçütleri kapsayıcılığı; büyük engellerde hedefli kapasite veya ek desteği içerir.
Ayrımcılıkla mücadele	Destekli kulüplerde ayrımcılık, ırkçılık ve zorbalık süreçleri var mı?	Açık süreç ve sorumlu irtibat kişisi vardır.
Çocuk koruma	Çocuklar kaygılarını güvenle iletebiliyor mu?	Uygun bildirim ve koruma yolları vardır.
Antrenör yeterliliği	Kapsayıcılık ve ilişkisel yeterlilik gelişimi destekleniyor mu?	Eğitim fırsatları sunulur ve teşvik edilir.
Sporcunun söz hakkı	Gençlere spor deneyimleri soruluyor mu?	Yaşa uygun geri bildirim/katılım mekanizması kullanılır.

Alan	Belediye için temel soru	Önerilen asgari beklenti
Akran desteği	Olumlu akran ilişkileri bilinçli teşvik ediliyor mu?	Mentorluk/VIP uygulamaları teşvik edilir.
Psikolojik sağlık ve iyilik hâli	Çocukların iyilik hâli spor kalitesi sayılıyor mu?	Kalite ölçütleri yarışma sonuçlarını aşar.
Katılım yolları	Yarışma dışında dinlenme ve keyif amacıyla katılım var mı?	Mümkünse birden fazla katılım yolu vardır.
Devamlılık	Belediye destekli spordan kim, neden ayrılıyor biliyor muyuz?	Temel devamlılık/bırakma bilgisi incelenir.
Veride hakkaniyet	Gereksiz kişisel veri olmadan grupların katılım farkları belirlenebiliyor mu?	Orantılı izleme kullanılır.
Ebeveyn katılımı	Ailelere olumlu spor davranışı bilgisi veriliyor mu?	Kulüpler beklenti ve değerlere ebeveynleri katar.
Paydaş iş birliği	Spor, eğitim, gençlik ve sosyal hizmetler gerektiğinde iş birliği yapıyor mu?	Sektörler arası diyalog düzenli kurulur.
Sürekli gelişim	Kulüpler yalnızca değerlendirilmeyip gelişimde destekleniyor mu?	Şablon, eğitim, mentorluk ve iyi örnekler sunulur.
Politikanın gözden geçirilmesi	Ölçütler kulüp ve gençlerle değerlendiriliyor mu?	Politika geri bildirim ve kanıtla düzenli güncellenir.

Önerilen belediye karar kuralı

Basit geçti/kaldı yerine her alan şöyle sınıflanabilir:

Yerleşik: Tutarlı biçimde uygulanır ve kanıtlarla **desteklenir.** Gelişiyor: Kısmen uygulanır ve gelişim planı bulunur. **Henüz yerleşmemiş:** Eylem gereklidir. **Uygulanamaz: İlgili** bağlam için gerekçe belirtilmiştir.

Böylece liste yolculuğa yeni başlayan kuruluşu cezalandırmak yerine gelişimi destekler.

Ek 2

Spor Kulüpleri ve Federasyonlar İçin Uygulama Kontrol Listesi

Liste JOY çerçevesini kulüp veya federasyonun kendi uygulamasına soracağı sorulara çevirir.

A. Aidiyet ve Kapsayıcılık

☐ Her yeni katılımcıya açık ve sıcak tanıtım yapılır.

☐ Antrenör çocukların adını öğrenir ve kullanır.

☐ Çocuklar takım beklenti ve değerlerini anlar.

☐ Beceri, engellilik, kültür, cinsiyet ve sosyoekonomik farklar saygıyla karşılanır.

☐ Ayrımcılık, zorbalık ve dışlanmaya açık yanıt süreci vardır.

☐ Sürekli etkinlik dışında kalanlar fark edilir.

☐ Farklı gençlerin anlamlı katılımı için etkinlik uyarlanabilir.

B. Antrenörlük İlişkileri

☐ Antrenör, sporcu ile kurduğu ilişkinin motivasyon, güven ve iyilik hâli üzerindeki etkisini bilir.

☐ Geri bildirim kişisel değere değil eylem ve öğrenmeye yönelir.

☐ Sonuç yanında çaba, ilerleme, problem çözme ve takım çalışması tanınır.

☐ Çocuklar soru ve kaygılarını iletebilir.

☐ Yüksek baskılı yarışmada davranış saygılı kalır.

☐ Antrenör rolünü aşan konuda destek yolunu bilir.

C. Sporcunun Söz Hakkı

☐ Sporcuların deneyimleri düzenli sorulur.

☐ Gençler yaşa uygun fikir sunabilir.

☐ Güvensiz veya dışlanmış hisseden kime gideceğini bilir.

☐ Çocuk geri bildirimi gerektiğinde görünür eylem doğurur.

☐ Genç katılımı yetişkin koruma sorumluluğunun yerini almaz.

D. Akran İlişkileri ve VIP Modeli

☐ Yeni katılımcı takım arkadaşından destek alır.

☐ Olumlu akran liderliği teşvik edilir.

☐ Liderlik otomatik olarak en yüksek performansı gösteren sporcuya verilmez.

☐ VIP/akran rolleri dönüşebilir.

☐ Akran lideri denetlemek yerine cesaretlendirmeyi öğrenir.

☐ Ciddi zorbalık, koruma ve ayrımcılık sorumluluğu yetişkindedir.

Eğitim Paketi VIP rollerini sosyal destek, motivasyon, görev desteği ve iletişim köprüsü olarak tanımlar.

E. Ruhsal İyilik Hâli ve Psikolojik Dayanıklılık

☐ Hata öğrenmenin olağan parçası sayılır.

☐ Sporcuların tüm stres ve kaygıyı gizlemesi beklenmez.

☐ Antrenörler, duygu düzenlemeyi destekleyebilecek temel stratejileri bilir.

☐ Antrenman sistematik aşağılanma ve korku olmadan zorlar.

☐ Antrenör, ne zaman bir ruh sağlığı uzmanının desteğine ihtiyaç duyulduğunu bilir.

☐ Psikolojik sağlık ve kendini iyi hissetme, yaşa uygun bir dille konuşulur.

F. Sporu Bırakmayı Önleme

☐ Gençlerin ayrılışı kaydedilir.

☐ Uygun olduğunda nedeni sorulur.

☐ Bırakma örüntülerinde önlenebilir engeller düzenli incelenir.

☐ Mümkünse farklı katılım düzeyleri sunulur.

☐ Zaman beklentisi yaş ve düzeyle orantılıdır.

☐ Maliyet ve ekonomik engeller dikkate alınır.

☐ Ebeveynler devamlılık için desteklenir.

Eğitim Paketi 2.0 bırakmayı önleme politikası önerir; akran, ebeveyn, antrenör ve erişilebilirlik etkenlerini vurgular.

G. Ebeveyn Ortaklığı

☐ Olumlu davranış ve sağlıklı yarışma için basit rehberlik sunulur.

☐ Ebeveynin engel, kaygı ve uzaklaşma belirtisini ileteceği açık kanal vardır.

☐ Uygun olduğunda ailelere maliyet, ulaşım, ekipman ve zamanlama engelleri sorulur.

☐ Ebeveyn iletişimi yalnızca performansı değil kapsayıcılık, saygı ve aidiyeti pekiştirir.

H. Antrenör Gelişimi

☐ Antrenöre kulüp kapsayıcılık ilkeleri tanıtılır.

☐ Kapsayıcılık sürekli mesleki gelişime katılır.

☐ Akran tartışması ve mentorluk fırsatı vardır.

☐ Kendi uygulamalarını değerlendirme teşvik edilir.

☐ JOY elektronik değerlendirme dosyası veya benzer yöntem kullanılabilir.

☐ Gönüllüler, sorumluluklarına uygun destek alır.

☐ Karmaşık kapsayıcılık, iyilik hâli ve koruma durumlarında mentorluk/akran desteği vardır.

☐ Görev verilirken antrenörün iş yükü ve iyilik hâli dikkate alınır.

I. Kurumsal Hesap Verebilirlik

☐ Kapsayıcılık/koruma koordinasyonundan adı belirli kişi sorumludur.

☐ Politikalar anlaşılır dille iletilir.

☐ Çocuklar ve ebeveynler, kaygılarının nasıl ele alınacağını bilir.

☐ Yönetim katılım, devamlılık ve deneyimi düzenli inceler.

☐ İyi uygulama takım ve antrenörler arasında paylaşılır.

☐ Kapsayıcılık stratejik ve operasyonel plana katılır.

Ek 3

Önerilen Göstergeler

Göstergeler seçenek **listesidir;** her kuruluşun hepsini toplaması gerekmez.

Küçük kulüpler az sayıda uygulanabilir göstergeyle başlamalı; belediye ve federasyonlar gerektiğinde genişletebilir.

Alan	Önerilen gösterge	Örnek ölçüm	Veri kaynağı	Önerilen sıklık
Erişim	Toplam genç katılımı	Kayıtlı genç katılımcı sayısı	Kayıt verileri	Yıllık
Erişim	Temsil	Hukuken uygun olduğunda ilgili yaş/grup kategorisine göre katılım	Kayıt verileri	Yıllık
Erişilebilirlik	Erişilebilir fırsatlar	Erişilebilir/uyarlanabilir değerlendirilen program yüzdesi	Kulüp incelemesi	Yıllık
Karşılanabilirlik	Mali destek	İndirimli ücret veya diğer desteklerden yararlananların sayısı/yüzdesi	İdari veriler	Yıllık
Aidiyet	Aidiyet duygusu	“Kendimi bu takımın/kulübün parçası hissediyorum”	Kısa anonim anket	Yılda 1-2
Güvenlik ve Saygı	Psikolojik güvenlik	“Bu takımda kendim gibi davranırken güvende hissediyorum”	Kısa anket	Yılda 1-2
Güvenlik ve Saygı	Saygılı ortam	“Takımdakiler bana saygılı davranır”	Kısa anket	Yılda 1-2
Söz hakkı	Dinlenme hissi	“Antrenörüm görüşlerimi dinler”	Kısa anket	Yılda 1-2
Aidiyet	Takım arkadaşı desteği	“Takım arkadaşlarım yardım eder ve cesaretlendirir”	Kısa anket	Yılda 1-2
JOY	Olumlu spor deneyimi	“Bu spora katılmaktan keyif alıyorum”	Kısa anket	Yılda 1-2

Alan	Önerilen gösterge	Örnek ölçüm	Veri kaynağı	Önerilen sıklık
JOY	Devam etme niyeti	“Gelecek sezon devam etmek istiyorum”	Kısa anket	Yıllık
Devamlılık	Yıllık devamlılık	Geri dönen genç üye yüzdesi	Kayıt verileri	Yıllık
Devamlılık	Bırakma oranı	Beklenen geçişten önce ayrılanların yüzdesi	Kayıt verileri	Yıllık
Devamlılık	Ayrılma nedenleri	Kişinin bildirdiği temel nedenler	Ayrılış sorusu/anketi	Sürekli
Güvenlik ve Saygı	Bildirilen olaylar	Bildirim sayısı/türü	Çocuk koruma sistemi	Sürekli ve yıllık inceleme
Güvenlik ve Saygı	Bildirilen olaylar	Ayrımcılık kaygılarının sayısı/türü	Çocuk koruma sistemi	Sürekli
Yanıt	Vaka yönetimi	Belgeli takip yapılan bildirim yüzdesi	Kulüp kayıtları	Yıllık
Antrenör desteği	Kapsayıcılık eğitimi	İlgili eğitimi bitiren çocuklarla ve gençlerle çalışan antrenörlerin yüzdesi	Eğitim kayıtları	Yıllık
Antrenör desteği	Kendi uygulamalarını değerlendirmeye katılım	Öz değerlendirme veya akran değerlendirmesi yapan antrenörlerin yüzdesi	Antrenör kayıtları	Yılda 1-2
Söz hakkı	Resmî genç söz hakkı	Sporcu danışması veya VIP kullanan takım/kulüp sayısı	Kurumsal inceleme	Yıllık
Ebeveyn ortaklığı	Ebeveyn anlayışı	Kulüp değerleri/davranış beklentilerine farkındalık	Kısa anket	Yıllık
Sürekli gelişim	JOY kontrol listesinde ilerleme	Yerleşik/Gelişiyor/Henüz yerleşmemiş ölçüt sayısı	Öz değerlendirme	Yıllık

Önerilen JOY Temel Gösterge Seti

Çok basit bir başlangıca ihtiyaç duyan kuruluşlar için JOY altı temel gösterge önerir. Bu, geçerliği kanıtlanmış psikometrik bir araç değil, uygulanabilir bir izleme çerçevesidir. Güvenirlik, geçerlik ve farklı bağlamlara uygunluğun belirlenmesi için ek değerlendirmeler gerekir.

ERİŞİM - Katılım ve engellerin kaldırılması.

AİDİYET - Kabul edilme ve takım/kulübün parçası olma hissi.

GÜVENLİK VE SAYGI - Psikolojik güvenlik, saygınlık, aşağılanmaya maruz kalmama.

SÖZ HAKKI - Dinlenme ve katkı verebilme hissi.

NEŞE - Keyif, motivasyon ve devam niyeti.

DEVAMLILIK - Kim kalır, kim ayrılır, neden?

Göstergeler idari sonuçlarla yaşanan deneyimi birleştirir. Ayrıntılı seçenekler belediye, federasyon ve büyük kulüplerce seçilerek kullanılabilir.

Yorumlama İlkeleri

Göstergeler mekanik yorumlanmamalıdır.

Yüksek devamlılık oranı, her sporcunun iyi geliştiğinin kanıtı değildir.

Az sayıda zorbalık bildirimi, zorbalığın olmadığı anlamına gelmez. Çocuklar nasıl bildirim yapacağını bilmiyor veya bunu yeterince güvenli bulmuyor olabilir.

Koruma mekanizmasından sonra artan bildirim, artan güvenin kanıtı olabilir.

Takım farkları önce ceza değil soru doğurmalıdır.

Önerilen döngü:

Ölç → Dinle → Anla → İyileştir → Destekle.

JOY izlemesinin amacı, “en kapsayıcı kulüpler” sıralaması oluşturmak değildir. Kuruluşların görünmez kalabilecek durumları fark etmesine ve çocukların spor deneyimini sürekli geliştirmesine yardımcı olmaktır.

Üç ek birlikte temel savı uygulamalı politika zincirine çevirir:

Belediye beklentileri → kurumsal uygulama → ölçülebilir deneyim ve sonuçlar.

Bu, JOY'u uygulama önerileri, belediye standartları, antrenör eğitimi ve sürekli yaygınlaştırmayla konsorsiyum dışına taşıma hedefiyle uyumludur.

Ek 4

Görüşmeler, Tanıtım Çalışmaları ve Kullanıma İlişkin Kayıtlar

31 Ekim 2026 itibarıyla doğrulanan **çalışmalar** ve **kanıtlar Ek 4'te sunulur. Görünürlük veya** katılımı tek başına benimseme saymamak için yaygınlaştırma, etkileşim, benimseme/deneme, uygulama, kurumsallaşma ve politika değişimi ayrılır. Çalışmalar sürmekte ve 31 Aralık 2026'da proje bitene kadar sürecektir. Her ortak ülkesindeki uygulama ve raporlamadan sorumludur.

Ülke / ortak	Karar vericilerle toplantılar: ortak başına en az 3	Ulaşılan kuruluş ve belediyeler	Bakanlık / federasyon / Olimpik veya Paralimpik kurumlar	Eğitim Paketi 2.0'ın dışarıda benimsenmesi/ denenmesi: konsorsiyum dışı en az 8 kuruluş	Politika / kurumsal değişimler	Yaygınlaştırma etkinlikleri ve katılımcılar
Türkiye - YOSC Yalova Üniversitesi ve yerel ortaklarla iş birliği	Yalova Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü temsilcileriyle JOY kaynaklarının kullanımı görüşüldü. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve TBESF ile iletişim kuruldu. Olumlu geri bildirim alındı; materyallerin ilgili karar vericilere iletileceği belirtildi. Görüşme kayıtları ve yazışmalar destekleyici kanıttır. Üç ayrı karar verici toplantısı henüz belgelenmemiştir. Bakanlığın 20 Ekim 2026 tarihli yanıtında önerilerin ilgili birimlere iletildiği ve resmî başvuruların CİMER üzerinden yapılabileceği açıklandı.	Yalova Üniversitesi, BİKAMDER, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve TBESF'ye ulaşıldı. Yalova, Çınarcık, Orhangazi/Bursa ve Bandırma/Balıkesir'de çocuklar, aileler, öğrenciler, öğretmenler ve antrenörlerle çalışmalar yapıldı. Sağlık alanında çalışan BİKAMDER, çocuk ve aile etkinliklerini destekledi. YOSC, Yalova Üniversitesi ve İl Millî Eğitim Müdürlüğünün Orhangazi etkinliğinde projeyi tanıttı.	Gençlik ve Spor Bakanlığı ve TBESF ile iletişim; Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüyle görüşmeler yürütüldü. TBESF, Eğitim Paketi hakkında haber yayımladı. Paket 2.0, 27 Eylül 2026'daki federasyon antrenör eğitiminde tanıtıldı. JOY, 24-27 Nisan 2025 tarihli IWBF etkinliğinde uluslararası spor ağına da sunuldu.	JOY etkinlikleri üniversite derslerinde uygulandı; BİKAMDER iş birliğiyle çocuklar ve ailelerle denendi. Antrenörler etkinlikleri kullanma ve meslektaşlarına önerme niyetlerini belirtti. Fıztopya dergisinin 2026 sayısında proje ve örnek etkinlikler tanıtıldı; 39. sayfadaki QR kod ile egzersiz videolarına erişim sağlandı. Bunlar uygulama ve kullanım ilgisini gösterir. Özellikle Paket 2.0'ın dış kuruluşlarca resmen benimsenmesi veya belgeli olarak denenmesi henüz teyit edilmemiştir.	Kurumlarla görüşmeler ve iş birliği, kaynakların ileride kullanılması için fırsat oluşturdu. Temsilciler, Paket 2.0'ı sorumlu karar vericilere ileteceklerini; resmî kullanım onayının ilgili yöneticilerin kararını gerektirdiğini ve zaman alabileceğini belirtti. Resmî kurumsal onay veya politika değişikliği henüz doğrulanmadı. Antrenörlerin kullanım niyeti ile federasyon ve üniversite kanallarındaki yayınlar, kullanımın sürdürülmesini ve yaygınlaştırmayı desteklemektedir.	Beş etkinlikte bildirilen yaklaşık katılım: Yalova "Hareket Et, Rengini Bul" (14 Mayıs 2024), 120; BİKAMDER (22 Kasım 2024), 30; Yalova Üniversitesi-YOSC Çınarcık etkinliği (3 Mayıs 2026), 37; Orhangazi (5 Mayıs 2025), 50; Bandırma 4. Güney Marmara Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Öğrenci Kongresi (5 Ağustos 2026), 300. Toplam yaklaşık 537 katılım; aynı kişiler birden fazla etkinliğe katılmış olabilir. Ayrıca 27 Eylül 2026 TBESF eğitiminde 34 antrenöre Paket 2.0 tanıtıldı. IWBF etkinliğinde (24-27 Nisan 2025) doğrudan JOY katılımı sayılmadı; aynı etkinliğin iki haberi ayrı etkinlik sayılmadı. Yerel basın, üniversite kanalları, Fıztopya dergisi ve akademik yayın yoluyla ek yaygınlaştırma yapıldı.

Ülke / ortak	Karar vericilerle toplantılar: ortak başına en az 3	Ulaşılan kuruluş ve belediyeler	Bakanlık / federasyon / Olimpik veya Paralimpik kurumlar	Eğitim Paketi 2.0'ın dışarıda benimsenmesi/ denenmesi: konsorsiyum dışı en az 8 kuruluş	Politika / kurumsal değişimler	Yaygınlaştırma etkinlikleri ve katılımcılar
Finlandiya - TUAS ve TuTo	Erkki Alaja Sempozyumu'nda karar vericilerle görüşmeler (16 Nisan 2026); Finlandiya Olimpiyat ve Gençlik Olimpiyat Komitesi temsilcileriyle görüşme (7 Eylül 2026); Turku Spor Hizmetlerinin kulüp, okul ve erken çocukluk eğitiminden sorumlu temsilcileriyle toplantı/webinar (11 Kasım 2026).	ÅIFK Spring Cup'ta 48 futbol kulübü; TuTo, LiikU ry, federasyon, antrenör ve kulüpler. Turku ve Helsinki belirtilmiş; belediye erişimi sayılmamıştır.	Finlandiya Olimpiyat ve Gençlik Olimpiyat Komitesi temsilcileri; adı belirtilmeyen federasyonlar. Bakanlık/Paralimpik kurum doğrulanmamıştır.	LiikU ry araçları 29 Eylül 2026'da aldı. Turku Belediyesiyle toplantı ve webinar 11 Kasım 2026 için planlanmıştır; henüz yapılmamıştır. LiikU, Güneybatı Finlandiya'da ağ oluşturma, yeterlilik ve günlük hareketi destekler. Eğitim Paketi 2.0'ı deneyip kullandığı bildirilen dört kulüp: TuTo, Kaarinan Ura Ry (atletizm), ÅIFK ve Salon Pallo.	Gelecekteki kulüp uygulaması ve ağ yaygınlaştırması görüşülmüştür; tamamlanmış politika değişimi belgelenmemiştir.	2026'da tamamlanan ve katılımı bildirilen 4 tarihli kamu etkinliği: sempozyum yaklaşık 60; Spring Cup yüzlerce (kesin sayı yok); TuTo Aile Günü yaklaşık 1.500; Olimpiyat Günü yaklaşık 7.000. LiikU yaygınlaştırması 29 Eylül'de yapılmıştır (sayı bilinmiyor). En az 5 etkinlik için sayısallaştırılan katılım yaklaşık 8.560'tır; Spring Cup ve LiikU erişimi buna ek olup sayısallaştırılmamıştır. Olimpiyat Günü sayısı, doğrudan JOY katılımını değil etkinliğin genel erişimini gösterir.
Portekiz - CSA	Mart 2026'da belediye başkanıyla görüşme yapıldı; bu görüşme açıkça resmî bir politika toplantısı olarak tanımlanmadı. Projeyi il ve ilçedeki spor kuruluşlarında tanıtmak için belediye meclisi üyesiyle görüşüldü. Alcobaça Okul Kümesi yönetimiyle, projenin beden eğitimi derslerinde tanıtılması görüşüldü.	Alcobaça belediyesi/başkanı; ulusal hentbol ve tekerlekli sandalye kupa etkinlikleri; bölgesel plaj hentbolu.	Spordan Sorumlu Devlet Sekreteri kupa etkinliğinde bulunmuştur; hentbol ve tekerlekli sandalye sporlarıyla bağlantılar vardır, belirli federasyon veya Olimpik/Paralimpik danışma doğrulanmamıştır.	Alcobaça Okul Kümesi bünyesindeki okul öncesi ve ilkokul öğrencileriyle uygulamalar yapıldı. Uygulama okulları: Vestiaria, Alcobaça, Ataíja, Maiorga, Aljubarrota ve Évora de Alcobaça. Her okulda ortalama 60 öğrenci bulunmaktadır.	Farkındalık ve JOY QR kartı dağıtımı; doğrulanmış politika/kurum değişimi yoktur.	3 tarihli spor yaygınlaştırması (7, 20 Haziran ve 18-19 Temmuz 2026), ayrıca Mart başkan/basın teması. Olası izleyici yaklaşık 1.500 ve 200; plaj hentbolunda sayılandırılmamış "yüzlerce".

Ülke / ortak	Karar vericilerle toplantılar: ortak başına en az 3	Ulaşılan kuruluş ve belediyeler	Bakanlık / federasyon / Olimpik veya Paralimpik kurumlar	Eğitim Paketi 2.0'ın dışarıda benimsenmesi/ denenmesi: konsorsiyum dışı en az 8 kuruluş	Politika / kurumsal değişimler	Yaygınlaştırma etkinlikleri ve katılımcılar
Estonya - EFSEI	En az 3 kurumsal toplantı: EOK Antrenör Yeterlilik Komitesi yönetimi (25 Eylül 2026); okullarda/anao kullarında deneme için ESTCIS; ebeveyn davranış ve haklarını benimsemek için Estonya Dopingle Mücadele ve Spor Etiği Vakfı.	Tallinn etkinliği; EOK, Kültür Bakanlığı, federasyon ve kulüpler, ESTCIS, Fiziksel Aktivite Yeterlilik Merkezi. Antrenör Değerlendirme Komitesi üyeleri belirtilmiştir.	Kültür Bakanlığı; EOK Antrenör Yeterlilik Komitesi; Estonya Dopingle Mücadele ve Spor Etiği Vakfı/ESTCIS; federasyon temsilcileri.	EOK komitesi Paket 2.0 etkinliklerinin yeterlilikte kullanımını görüşmüştür. CCPA, paketi okul ve anaokulu beden eğitimi öğretmeni kaynaklarına katmaya ve ek videolar üretmeye ilgi göstermiştir.	Etkinlik kullanımına antrenör yeterlilik kredisi verilmesi görüşülüyor; ESTCIS'in okul/anaokulu deneme önerisi üzerinde çalışılıyor.	Tallinn çoğaltıcı etkinliği (21 Nisan 2026): 70 kişi. Antrenör Yeterlilik Komitesi toplantısı (28 Ekim 2026): 75 kişi.
Polonya - INNOCAMP	En az 3 kurumsal toplantı: Zbigniew Weinar koordinasyonunda Gdańsk Spor Dairesi yönetimi; eğitim, spor ve gençlikten sorumlu Gdynia başkan yardımcısı; Varşova Ashoka Polonya. Gdynia'daki küçük vakıf ve kulüplerle ayrıca görüşmeler.	Gdańsk ve Gdynia belediyeleri; Gdańsk Spor Dairesi ve belediye destekli kulüpler; Gdynia'daki küçük vakıflar ve kulüpler; Varşova'da Ashoka'nın Sports for Changemakers programı. Beş kulüp ve vakfa erişim belirtilmiş, ayrıntılı sayılandırma sunulmamıştır.	Gdańsk ve Gdynia spor/eğitim kurumlarıyla etkileşim. Ulusal bakanlık, federasyon veya Olimpik/Paralimpik danışma doğrulanmamıştır.	Paket 2.0, belediye destekli kulüpler ve Ashoka ağıyla yayılmıştır. Karate NIDAN, SMS Stolem Gniewino ve ARKA GDYNIA RUGBY gibi Gdynia vakıf/kulüp temasları bildirilmiştir. Gdańsk Spor Akademisi uluslararası spor eğitimi ve antrenörlük öğrencileriyle benimseyip denemiştir.	Gdańsk ve Gdynia'da belediye iş birliği ve yaygınlaştırma kanalı kurulmuştur. Ashoka mevcut programıyla erişimi desteklemiştir. Resmî politika veya kurum kuralı değişimi henüz belgelenmemiştir.	Belediye toplantıları, vakıf, kulüp ve Ashoka aracılığıyla yaygınlaştırma tamamlanmış; kişi sayısı bildirilmemiştir. Kasım 2026 ortasında Gdańsk 57 No.lu Okulda belediye ve Avrupa Dayanışma Merkezi desteğiyle etkinlik planlanmıştır.

Türkiye YOSC çalışmalarını destekleyen kaynaklar

Yalova etkinliği

BİKAMDER ile uygulamalar

Çınarcık etkinliği

Orhangazi etkinliği

Bandırma öğrenci kongresi

TBESF Eğitim Paketi duyurusu

34 antrenöre Paket 2.0 tanıtımı

IWBF etkinliği haberi

Aynı IWBF etkinliğine ait ek haber

Fıztopya dergisi ve egzersiz videoları QR kodu

Yerel basın haberi neşe ve kapsayıcılık

Yerel basın haberi YOSC çalışmaları

Üniversite proje kaydı

Akademik yayın

Proje Geneli Kanıt Durumu 31.10.2026

Raporlama kategorisi	Kanıt durumu
Ülke / ortak	Proje geneli kanıt durumu - JOY Konsorsiyumu
Karar vericilerle toplantılar	Beş ülkede belediye, spor yönetimi, antrenör yeterlilik yapıları ve sosyal yenilik ağlarıyla politika/kurum etkileşimi belgelenmiştir. Yerel yönetim, Olimpiyat komitesi ve ulusal kuruluşlar kapsanır. Toplam resmî politika toplantısı sayısı doğrulanmalıdır.
Ulaşılan kuruluş ve belediyeler	Belediye, üniversite, kulüp, federasyon, eğitim kuruluşu, okul, sivil toplum ve sosyal yenilik ağlarıyla çok ülkeli erişim vardır. Gdańsk, Gdynia, Alcobaça; EOK ve federasyon değerlendirme komiteleri; Finlandiya spor ağları, Türkiye'den Yalova Üniversitesi ve BİKAMDER ve yaygınlaştırma ortağı Ashoka programı öne çıkar. Tekil kuruluş toplamı henüz birleştirilmemiştir.
Bakanlık / federasyon / Olimpik veya Paralimpik kurumlar	Estonya Kültür Bakanlığı, EOK komitesi, Finlandiya Olimpiyat Komitesi temsilcileri, uluslararası tekerlekli sandalye basketbolu ağları ve belediye spor makamları kapsanır. Portekiz Devlet Sekreteri'nin etkinliğe katılımı da bildirilmiştir. Bunlar doğrulanmış kurumsal onay değil danışma, ağ ve yaygınlaştırmadır. Türkiye'de Gençlik ve Spor Bakanlığı, TBESF ve ilgili il müdürlükleriyle iletişim kurulmuş; Eğitim Paketi federasyon kanallarında ve antrenör eğitiminde tanıtılmıştır.
Eğitim Paketi 2.0'ın dışarıda benimsenmesi veya denenmesi	Paket kulüp, eğitim kuruluşu, belediye ağı ve sivil toplumla paylaşılmıştır. Ashoka ağı yaygınlaştırmayı destekler. Yeterlilik ve kulüp etkinliklerine katma görüşmeleri potansiyel kullanım gösterir. Resmî dış benimseme veya bağımsız belgeli deneme teyit beklemektedir. Türkiye'de üniversite dersleri ve BİKAMDER etkinliklerinde JOY uygulamaları kullanılmış, antrenörler kullanım niyetlerini belirtmiştir. Bunlar Paket 2.0'ın dış kuruluşlarca resmen benimsenmesiyle eş tutulmamıştır. Finlandiya'da dört kulübün (TuTo, Kaarinan Ura Ry, ÅIFK ve Salon Pallo), Polonya'da ise Gdańsk Spor Akademisinin paketi deneyip kullandığı bildirilmiştir. Bu bildirimler, bağımsız olarak doğrulanmış resmî dış benimseme ile aynı anlamda değerlendirilmemelidir.
Politika / kurumsal değişimler	Proje spor, belediye, eğitim ve sosyal yenilik iş birliğini güçlendirmiştir. Estonya'da etkinliklerin yeterlilikte tanınması önerilmiştir. Polonya belediye ve Finlandiya Olimpiyat temasları gelecekteki benimsemeye yol sunar. Tamamlanmış resmî politika değişimi henüz kanıtlanmamıştır. Türkiye'de kurumsal görüşmeler ve materyallerin karar vericilere iletilmesi gelecekteki kullanım için fırsat oluşturmuştur; resmî onay veya politika değişikliği henüz doğrulanmamıştır.
Yaygınlaştırma etkinlikleri ve katılımcılar	Beş ülkede spor etkinlikleri, paydaş toplantıları, sempozyumlar, toplum etkinlikleri ve kurumsal ağ çalışmaları tamamlanmıştır. Bildirilen erişim Finlandiya'da yaklaşık 8.560 (genel etkinlik izleyicileri dâhil), Türkiye'de beş etkinlikte yaklaşık 537 katılım ve ayrıca federasyon eğitiminde 34 antrenöre tanıtım, Estonya'daki Tallinn etkinliği ve komite seminerlerinde 145 kişidir. Portekiz'de ek potansiyel erişim, Polonya'da ise sayısallaştırılmamış erişim bildirilmiştir. Ashoka ek bir yaygınlaştırma kanalıdır. Kasım 2026'da Gdańsk etkinliği planlanmıştır. Bu sayılar farklı erişim ölçümlerini temsil eder; doğrulanmış doğrudan proje katılımı olarak toplanmamalıdır.

Proje geneli yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik: JOY beş Avrupa ülkesinde toplumun farklı kesimlerine açık sporu belediye, eğitim, spor yönetimi ve sosyal yenilik ağlarıyla bağlayan çok düzeyli etkileşim gösterir. Ashoka programının yaygınlaştırma ortaklığı Avrupa erişimini ve Paket 2.0'ın proje sonrası kullanımını destekler. Resmî benimseme gelişmekte olsa da kurumsal ilişkiler ve kanallar gelecekteki kullanım, aktarım ve sürdürülebilirliğe temel sağlar.

JOY Konsorsiyumu Hakkında

JOY konsorsiyumu, beş ülkeden altı proje ortağından oluşmaktadır.

Proje ortakları

INNOCAMP Poland | Polonya
Turku Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (TUAS) | Finlandiya
Cister Sport de Alcobaça | Portekiz
Yalova Ortopedikler Spor Kulübü (YOSC) | Türkiye
Turun Toverit (TuTo) | Finlandiya
Estonya Spor Eğitimi ve Bilgi Vakfı (EFSEI) | Estonya

İlişkili ortaklar

Gdańsk Beden Eğitimi ve Spor Akademisi
Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu (LiikU)
Finlandiya Olimpiyat Komitesi
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
Yalova Üniversitesi

Bu rehber, JOY in SPORTS projesi kapsamında hazırlanmıştır. Proje, Avrupa'daki spor kulüplerinde kapsayıcılığı ve spordan keyif almayı güçlendirmeyi amaçlar.

Proje no. 101134472/JOY | 21.08.2023
Açık erişim ve ücretsiz indirme: www.joyinsports.com
Sosyal medya: Facebook ve Instagram

Avrupa Birliği Erasmus+ Spor programı tarafından ortak finanse edilen proje; antrenörlere ve spor kuruluşlarına sanat temelli, uygulamaya yönelik araçlar sunar.

Bu yayının içeriğinden yazarlar sorumludur. İfade edilen görüşler Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini zorunlu olarak yansıtmaz. Avrupa Birliği ve EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz.
Yayım tarihi: 31.10.2026

Funded by the European Union. Views and options expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA).